

AVS MAGAZINE

VERENIGING ARABISCHE VOLBLOEDPAARDEN STAMBOEK IN NEDERLAND

DOORGAANG 27 - 2007

NUMMER 2

MASTERCLASS

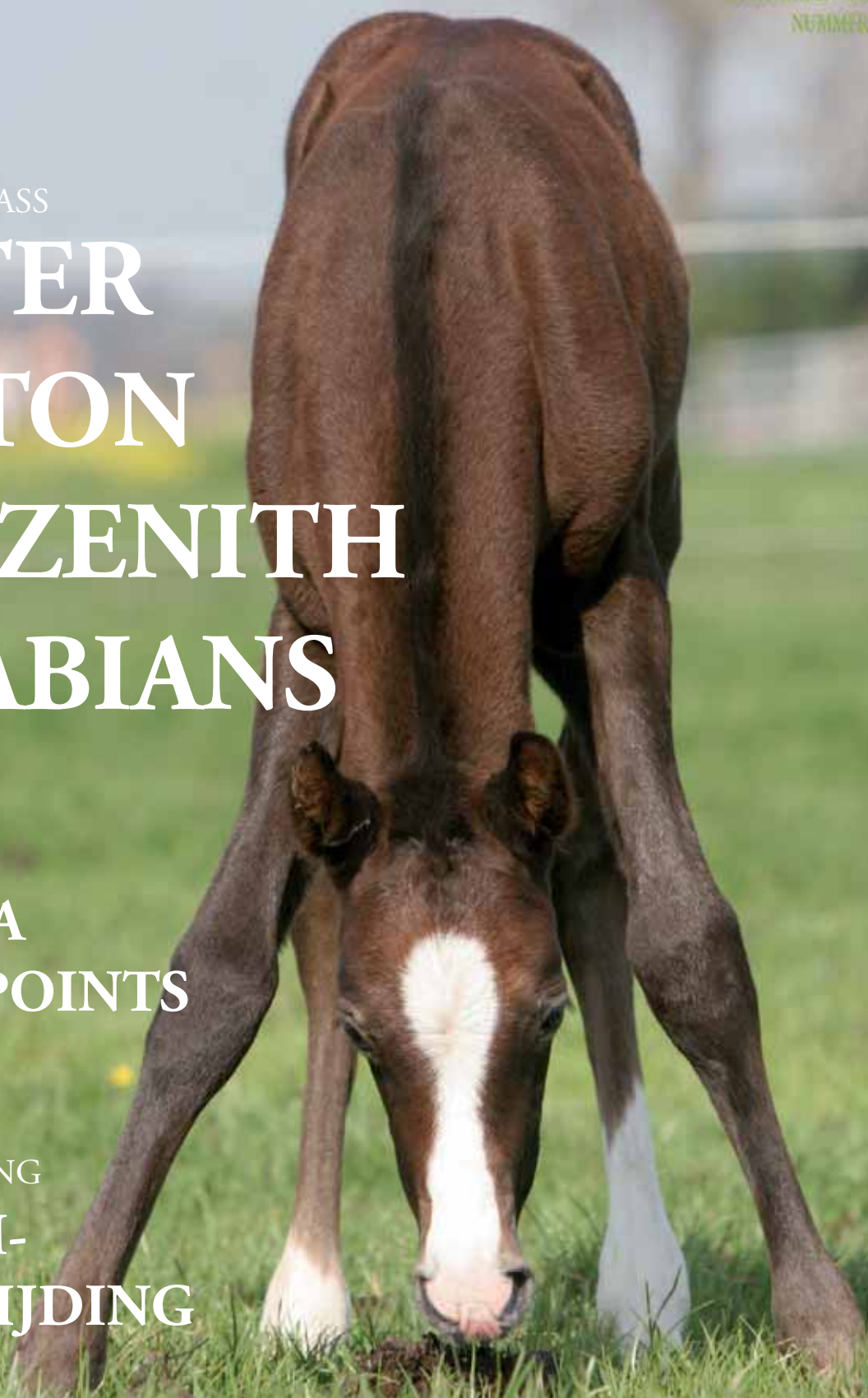
PETER UPTON BIJ ZENITH ARABIANS

SPORT

DAWRA
HIGHPOINTS
2006

VERZORGING

WORM-
BESTRIJDING

VAN DE BESTUURSTAFEL

Zojuist teruggekeerd van een bijzonder interessante clinic, waarvan ik helaas alleen het middagprogramma kon volgen, van de heer Peter Upton, zeer gerenommeerd jurylid en kunstenaar/ schrijver. Zijn tekeningen vormen de basis van het door het AVS aan u verstrekte "groene boekje" over het Arabische Volbloedpaard.

Op zo'n moment realiseer je je dat je een leven lang nodig hebt om het paard te leren zien, waarderen en beoordelen. De basis-kennis over de bouw en daaraan gekoppelde plus- en minpunten leer je toch vooral door veel te kijken, te luisteren en te lezen en dan is het bijzonder om te constateren dat er ook dit keer weer

routiniers uit onze Arabierenwereld genoten hebben van een zeer leerzame dag. Dank aan Jan en Eveline Calis voor dit initiatief! Dit brengt mij ook weer bij het beleid dat het AVS bestuur voorstaat om meer voorlichting en informatie aan de leden te verschaffen, iets waar regelmatig om gevraagd is. De grote opkomst bij het bezoek aan de stoeterij van mevr. Christine Jamar gaf aan dat dit een welkome activiteit is en het zal dan ook zeker niet bij deze ene keer blijven.

De leden van de nieuwe fokkerijcommissie, de heren Bé Blaak, Chris van Schalkwijk en Jan Calis (incidenteel uitgebreid met een veterinaire deskundige of jurylid) met daarbij vanuit het bestuur de heer Cedus Bakker, hebben dit jaar nog zeker één en ander in de planning. Daarnaast is het item "nakomelingen onderzoek" een speerpunt van de fokkerijcommissie.

INHOUD

Van de bestuurstafel	2
Dag van het paard	3
Versoepeling transportregels binnen Benelux	3
Nieuwe transportverordening	3
Hengsten nieuw geprimeerd	4
Hengsten veranderd van exterieurpremie	4
Het Arabian Horse Weekend 2007	5
Peter Upton te gast bij Zenith Arabians	6
Voorbrengcursus en open dag bij Zenith Arabians	9
Inteelt, de praktijk, volgens Willem Koet	10
Omgevingsfactoren van invloed	
op staart- en maneneczeem	12
Staart- en maneneczeem is erfelijk	13
Sprengenrit - Laag Soeren	14
Het Arabisch Volbloed als veredelaar: de Gidran	15
AVS Western Riding Cup 2007	20
Paarden, wormen en wormkuren	24
Fotowedstrijd	28
Enduranceseizoen van start	29
Stoeterijbezoek bij Jamar Arabians	30
In memoriam RH Cadanz *D	32
Veteraan van de maand	33
Het Arabisch Volbloedpaard - een kennismaking	34
AVS Evenementenkalender 2007	34
Paardenmarkt/belangrijk/colofon/advertentietarieven	35

Verder staan we aan de start van het showseizoen, te beginnen met de amateurkeuring op 5 mei te Bunschoten, hetgeen natuurlijk de nodige voorbereiding vraagt. Ook de diverse items voor de jaarlijkse ledenvergadering; jaarrekeningen, begrotingen, eventuele aanpassingen van de tarievenlijst, zijn agendapunten van de bestuursvergaderingen. Tevens zullen we dit jaar weer een volgend deel van het stamboekregister (inmiddels al deel 7) uitgeven, een opdracht die de WAHO aan haar leden stelt.

Onze secretaris, dhr. Gideon Reisel zal deze maand als vertegenwoordiger van het AVS de tweejaarlijkse ledenvergadering van de WAHO bijwonen en daar ook een aantal zaken rond registratie bij tijdelijke im- en exporten onder de aandacht van de vergadering brengen.

Met ingang van dit seizoen is ook in overleg met de betrokkenen besloten de commissie jeugd van het AVS onder te brengen bij de commissie gebruik. Er zullen zeker nog activiteiten specifiek gericht op de jeugd gericht plaats vinden, maar vaak vond er in het verleden al een overlapping c.q. samenvoeging plaats en het is zeker praktischer om de lijnen kort te houden en e.e.a. op deze wijze voor de organisatoren makkelijker werkbaar te maken.

Samenwerking met "zusterorganisaties" als DAWRA en DARC komt ook dit jaar weer tot uitdrukking in het gelijktijdig plaatsvinden van de amateurkeuring en de door de DAWRA georganiseerde AVS Western Riding Cup in Bunschoten en de door het AVS gesponsorde ren die dit jaar plaats zal vinden op Duindigt, waarover in een volgende uitgave meer. Ook de endurance heeft onze aandacht onder meer door een speciale prijs voor de best presterende Arabische Volbloeds tijdens de FASNA trail ter beschikking te stellen.

Een endurance-oefenrit staat ook nog op het programma. Last but not least is het toch fantastisch om te zien hoe alles weer ontloken is uit zijn/haar "winterslaap". De haren laten los, het dekseizoen is begonnen, open dagen worden druk bezocht, veulens dartelen in de wei, trainers brengen hun showpaarden in conditie om ze straks in topvorm aan de toeschouwers en jury te kunnen tonen. Laten we dit allemaal met vooral veel respect en plezier, voor zowel mens als dier, genieten. Het Arabische Volbloedpaard is het waard!

Een hartelijke groet,

Namens het AVS bestuur,
Hannie Wehkamp

Foto op de voorpagina:
Sjabek, hengst
Geb: 4-4-2007
Lobeke x Sjabrinskaja
Foto Reindert Jansen

DAG VAN HET PAARD DUINDIGT 27 JUNI

Op woensdag 27 juni vindt op Duindigt voor het eerst sinds 2003 weer de traditionele Dag van het Paard plaats. Duindigt heeft moeilijke jaren achter de rug, de exploitatie van een dergelijk groot complex is niet gemakkelijk sluitend te krijgen. Duindigt lijkt echter zijn élan hervonden te hebben en is positief gestemd aan het nieuwe seizoen begonnen. Bij deze positieve insteek behoort ook het weer op de kalender zetten van deze fameuze happening, waarbij allerlei rassen demonstraties mogen geven tussen de koersen door.

Voor de DARC is deze dag een van de hoogtepunten op de koerskalender: op deze dag zullen de Arabieren strijden om de goed gedoteerde **ABU DHABI INTERNATIONAL CHAMPIONSHIP** voor driejarigen over 1800 meter en de **THE PRESIDENT of the UNITED ARAB EMIRATES CHAMPIONSHIP** voor vierjarigen over 2400 meter. De DARC nodigt de AVS-leden dan ook met plezier

uit om deze dag bij te wonen. Wij vertellen u graag meer over 'onze' sport, waarbij

u uiteraard ook de gelegenheid hebt om Duindigt zelf te bekijken. Voor meer informatie of aanmelden kunt u contact opnemen met het secretariaat via: DARC@ls-taalservice.nl

Meer informatie over Duindigt vindt u op <http://www.renbaanduindigt.nl>
Meer informatie over Arabierenrensport vindt u op de internationale site: <http://www.ifahr.net>

VERSOEPELING TRANSPORTREGELS BINNEN BENELUX

Sinds kort is het niet meer nodig om paarden 48 uur voor vertrek te inspecteren. De veterinaire autoriteiten van België, Luxemburg en Nederland hebben afgesproken dat het verkeer van paarden binnen de Benelux makkelijker wordt. Ruiters kunnen voortaan dus makkelijker grenzen over. Paarden (folk- en gebruiksdieren) zijn naast de inspectie ook vrijgesteld van een

gezondheidscertificaat. Wel moeten de paarden beschikken over een paspoort. Voor slachtpaarden verandert er niets. Zij moeten bij elke verplaatsing naar een ander Beneluxland worden geïnspecteerd vóór het vertrek en moeten vergezeld zijn van een identificatiedocument en van een gezondheidscertificaat.

Bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij

NIEUWE TRANSPORTVERORDENING VANAF 5 JANUARI 2007 VOOR VERVOER GEWERVELDE DIEREN ALS ECONOMISCHE ACTIVITEIT

Vanaf 5 januari 2007 is de nieuwe Europese Transportverordening (verordening (EG) nr. 1/2005) in werking getreden. Dit heeft gevolgen voor de huidige erkenningen als vervoersonderneming voor gewervelde dieren en de goedkeuringsbewijzen veevervoer. In de Transportverordening zijn eisen opgenomen voor het vervoer van gewervelde dieren. Zo dienen bepaalde vervoerders te beschikken over een vergunning en dienen bepaalde wegvervoermiddelen te beschikken over een certificaat van goedkeuring. Alle vergunningen en erkenningen die onder de huidige wetgeving zijn afgegeven, vervallen. Om de overgang van een erkenning als vervoersonderneming naar een vergunning als vervoerder voor 5 januari 2007 te regelen heeft de VWA besloten om de vervoersondernemingen die reeds de beschikking hebben over een erkenning een tijdelijke vergunning als vervoerder voor transporten korter dan acht uur, als bedoeld in artikel 10 van verordening (EG) nr. 1/2005, te verlenen.

Om nieuwe vergunningen en certificaten te kunnen aanvragen kunnen vervoerders en eigenaren van vervoermiddelen nadere informatie vinden op de website van de VWA. Hier kunnen ze ook de benodigde aanvraagformulieren downloaden. Daarnaast stuurt de VWA naar alle thans geregistreerde vervoerders en eigenaren van goedgekeurde vervoermiddelen een brief met nadere informatie. Bron: Voedsel en Waren Autoriteit
Via het AVS web kunt u doorklikken en meer informatie vinden over:

- Dossier transportverordeningen
- Brief aan erkende vervoersondernemingen
- Veelgestelde vragen over de transportverordening
- Beslissingsboom Vergunningaanvraag
- Brief aan eigenaren van goedgekeurde vervoermiddelen
- Transport over afstanden kleiner dan 65 km
- Transport korter dan acht uur
- Transport langer dan acht uur

NIEUW GEPRIMEERD

PUSHKIN (Balaton x Pantomima v. Naftalin)
A.12400, Bruin, geboren 5 maart 2004:

3e exterieurpremie

Mannelijke hengst met goed type, uitstraling en een mooi groot oog. Zwaar gespierde en lange hals, de schouder laat iets te wensen over. De rug is goed gespierd maar gezonken. Dit beeld wordt geaccentueerd door een matige ontwikkeling van de schoft en een overbouwde achterhand met een goede croupe. Het voorbeen is wat hol en ingesnoerd. Het achterbeen is iets te gebogen en de afwerking van de sprong laat te wensen over. Beweging in stap, draf en galop zijn royaal voldoende.

AR LEKAI (Kais x Kabouters H. Letina v. Paljazz)
A.11576, vos, geboren 12 juni 2002

3e exterieurpremie

Goed in type, correct gebouwde, harmonieuze hengst. Het hoofd is mooi en typisch, het oog laat wat te wensen over. De nek had iets langer mogen zijn. Wat lang in de rug, de croupe kan vlakker. Het voorbeen is wat nauw in de ellebogen en ingesnoerd. De voorvoeten zijn ongelijk van stand. De beweging is wat beperkt.

VERANDERD VAN EXTERIEURPREMIE

AMALFI (Padrons Psyche x RD Bey Champagne v. Bey Shah)
A.12405, vos, geboren 10 juni 2003

Van 2e naar 1e premie.

Goede rastypische hengst die zich heeft verbeterd en is uitgezwaard t.o.v. vorig jaar. Het hoofd is mannelijker en sprekender geworden. De nek is lang en elegant, en de schouder en schoft zijn goed mee ontwikkeld. De rug is wat lang maar harmonieus. De beweging is goed.

ARANIK KOSSACK (Nikel x Arabella v. Balaton)
A.11313, bruin, geboren 5 mei 2001

Van 3e naar 2e exterieur premie.

Een harde hengst met een mooi, typisch hoofd. De nek is wat recht, de rug wat lang en het beenwerk is wat aan de lichte kant. Een hengst met uitstraling en kwaliteit die terecht terug is naar een 2e premie.

AF CUPIDO (Kubay Khan x Atalante v. Abakan)
A.10877, bruin, geboren 8 mei 2000

Van 3e naar 2e exterieur premie

Een hengst met wat weinig bot. Het beenwerk mag wat fraaier en harder. Het hoofd van deze hengst is mooi opgedroogd tot elegant en rastypisch. De draf is goed.

Op zaterdag 23 en zondag 24 juni wordt het vierde Arabian Horse Weekend georganiseerd in Sint-Oedenrode bij Manege de Pijnhorst. De voorbereidingen voor de Regionale Keuring Zuid van het Arabisch Volbloedpaarden Stamboek zijn alweer in volle gang. Door het grote enthousiasme in voorgaande jaren hebben we besloten u ook dit jaar weer te trakteren op een compleet weekend, waarin de veelzijdigheid en schoonheid van dit buitengewoon mooie ras uitgebreid aan bod komt en het aan Brabantse gastvrijheid zeker niet zal ontbreken.

HET ARABIAN HORSE WEEKEND 2007

Op zaterdag 23 juni wordt er samen met de Commissie Gebruik van het Arabisch Volbloedpaarden Stamboek (AVS) een dressuurwedstrijd georganiseerd. 's Avonds is er een gezellige feestavond met barbecue en muziek. Hierbij is iedereen natuurlijk van harte welkom! Het is mogelijk om te overnachten en uw paard(en) te stallen. Het stalgeld bedraagt € 60,- en is inclusief stro. Hooi is ter plaatse te koop voor € 5,- per baal.

Op zondag 24 juni is er de Regionale Keuring Zuid. De paarden worden aan de hand voorgebracht bij drie internationale en nationale juryleden. De keuring begint rond 10.00 uur. Er zal gestreden worden om de titels Jeugdkampioen Merries (merries 1 t/m 3 jaar), Jeugdkampioen Hengsten (hengsten 1 t/m 3 jaar), Seniorekampioen Merries (merries 4 jaar en ouder) en Seniorekampioen Hengsten (merries 4 jaar en ouder).

Aan het einde van de dag wordt het beste paard van de show geëerd als Best of Show 2007! De Best of Show wordt door de jury gekozen uit alle kampioenen.

Tussen de keuringsrubrieken door is er ook een Zadelrubriek, Liberty (het paard wordt loslopend in vrijheid geshowd) en de Oosters Gekostumeerde wedstrijd. Hierbij zijn het paard en de ruiter gekleed in Oosterse kledij. Deze rubrieken gaan alleen door bij voldoende animo.

Er komt ook een show van Amerikaanse Minipaardjes verzorgd door Moonlight Farm. Deze sierlijke mini Arabieren hebben een schofthoogte tussen de 80 en 90cm en zijn enorm geliefd. U kunt hierover alles op deze dag te weten komen.

Dit jaar hebben wij weer iets unieks! Naast de Arabische Volbloedpaarden is het Oosterse element ook vertegenwoordigd door middel van exterieurkeuringen van Oosterse Windhonden. Afghanen, Saluki's, Sloughi's, Faraohonden, zij dingen naar de titel 'Mooiste van het Land'.

Op zondag zullen deze honden elkaar bestrijden in het veldwerk waar ze de kunsthaas

achter na jagen. Verder komen uit de woestijn enkele vrachtwagens van de Dakar-rally. Een Bowler, Quad en uiteraard nog meerdere 4x4 voertuigen. Een uitgebreid strodorp waar van alles te zien en te koop is, completeren het buitengebeuren. Kortom, het wordt één en al bruisend spektakel en entertainment voor zowel jong en oud met als middelpunt het Arabisch Volbloedpaard. Voor meer informatie en inschrijfformulieren zie www.arabianhorseweekend.nl

Sint-Oedenrode ligt aan de nieuwe A50 (Nijmegen-Eindhoven) net boven Eindhoven en is prima te bereiken. Gratis parkeren en gratis entree op beide dagen voor bezoekers van het Arabian Horse Weekend bij Manege de Pijnhorst, Bremhorst 6 te Sint-Oedenrode.

Alle belangrijke punten op een rijtje:

- Gratis parkeren en gratis entree
- Zaterdag 23 juni Dressuurwedstrijd met 's avonds een barbecue voor € 15,- p.p.
- Gratis overnachting
- Stalgeld € 60,- incl. stro en hooi is ter plaatse te koop
- Zondag Regionale keuring Zuid met Zadelrubrieken, Liberty en Oosters Gekostumeerd (bij voldoende animo)

Tot ziens op 23 en 24 juni in Sint-Oedenrode bij Manege de Pijnhorst, in het hart van de Meierij!

Een klein en select groepje liefhebbers wist zaterdag 14 april de weg naar Zenith Arabians te vinden om kennis te maken met de befaamde Peter Upton. Befaamd, niet alleen als bekwaam en integer internationaal jurylid (sinds 1976), maar ook een begenadigd schrijver en schilder. Niet voor niets hebben alle AVS-leden vorig jaar ter ere van het jubileumjaar 'Het groene boekje' van Peter Upton cadeau gekregen, waarin aan de hand van heldere schetsen duidelijk wordt gemaakt hoe een Arabier eruit hoort te zien. Behalve dat hij knap en losjes uit de hand ter plekke vele voorbeelden gaf hoe het wel en niet moest, is de man ook een gedreven verteller, die veel gereisd en gezien heeft en dus mooie verhalen kan vertellen.

PETER UPTON TE GAST BIJ ZENITH ARABIANS

Door Hanneke Brand
Foto's Reindert Janssen

Na de ontvangst met koffie en lekkere koeken, gingen we aan de slag. De heer Upton vertelde eerst wat over zichzelf en vervolgens wat hij die dag zou behandelen, namelijk type, uitleg en visie over jurering en puntensystemen en de problemen die in het huidige showgebeuren zijn ontstaan.

Het type

Een Arabier hoort altijd een Arabische uitstraling te hebben, maar hoe definieer je dat? Gek genoeg hebben in Groot-Brittannië alle stamboeken een definitie hoe hun ras er idealiter uit zou moeten zien, behalve de Arab Horse Society, die heeft geen geschreven rasstandaard. Het AVS heeft op de website wel een definitie staan, met - volgens mij - een tekening van Peter Upton. Aan de hand van een tekening liet Upton zien wat de karakteristieken zijn waar we als fokkers naar moeten streven. Aan de linkerzijde van de tekening stonden de Arabische namen voor alle onderdelen van het paard. In deze lijst stond de dish niet vermeld, sterker nog, het Arabisch heeft echter geen naam of begripsomschrijving voor de dish! Dat wat hier te lande en in de rest van de wereld door velen als hét kenmerk van de Arabier wordt gezien, heeft voor de mensen in het oorspronkelijke gebied dus geen enkele betekenis en staat zodoende ook niet op de tekening met "raskenmerken van de Arabier volgens de Arabier". De Arabier heeft zich ontwikkeld door het leven in de woestijn; volgens Upton waren er in vroeger tijden twee duidelijke factoren van invloed, de fokker en de omgeving, in een verhouding 75:25%. Met andere woorden, de smaak van de fokker en het isolement waarin een bepaalde stam leefde waren van grote invloed, maar de barre omstandigheden hadden ook een behoorlijke invloed. Tegenwoordig is die verhouding volgens

Upton 99,9:0,1%, ofwel, de invloed van de omgeving - en daarmee een strenge natuurlijke selectie - is nagenoeg verdwenen. In Groot-Brittannië zijn veterinairen er trots op dat ze tegenwoordig zo'n 40% van de Engelse Volbloedveulens op jonge leeftijd opereren en door orthopedie van slechte beenstanden afhelpen. De waanzin ten op, aldus Upton, men moet correct fokken in plaats van opereren.

Belangrijke kenmerken zijn natuurlijk de korte rug, precies lang genoeg om een zadel op te leggen, de mooi gebogen hals en hooggedragen hoofd en de hoge staartdracht. Het hoofd moet wigvormig zijn en de ogen groot en aan de zijkant geplaatst. In 1992 was Upton in de woestijn, alwaar hij met een eerbiedwaardige 92-jarige sjeik sprak over Arabische paarden.

Het hoofd en de plaatsing van de ogen kwam daarbij ter sprake, waarom de ogen eigenlijk zo geplaatst moesten zijn, vroeg Upton de oude man. "Het was wel zo prettig als het paard na een verloren strijd tijdens de vlucht de achteropkomende vijand kon zien en zo wist of hij nog wat harder moest lopen," was het antwoord.

Het is maar dat u het weet.

De kaak moet goed ontwikkeld zijn en met voldoende ruimte voor de luchtwegen, de onderkaak moet recht en droog zijn, de neusgaten niet voorop de neus liggend, maar meer naar achteren. Ook dat heeft een logische reden, namelijk het zand en stof, dat werkelijk overal doorheen gaat, dringt zo minder snel de neus in. De snuit hoort zo fijn te zijn dat een paard uit een Arabisch koffiekannetje kan drinken (en die zijn klein, Eveline liet er één zien).

Afijn, dit zijn allemaal zaken die u goed na kunt lezen in het Groene boekje, maar de uitleg en de verhalen eromheen, terwijl er losjes uit de hand schetsjes gemaakt werden van hoe het wel en

niet moet, maakten veel dingen goed te begrijpen en makkelijk te onthouden.

Vierkant

Een Arabier past in een vierkant, de schouderlengte heeft over het algemeen dezelfde lengte als het hoofd, de lengte van de elleboog naar beneden is net zo groot als van de elleboog naar de knie, dit zijn allemaal handige weetjes waardoor je kunt bepalen of een paard meer of minder in het type staat. Maar, als het er uiteindelijk op aan komt, zijn uitstraling, présence en harmonie van het paard belangrijker. Hij liet diverse tekeningen zien van paarden die veel shows hebben gewonnen, ondanks dat er volgens de eerder gegeven wiskundige meetlat wel wat aan te merken was. Uiteindelijk is het karakter en daarmee de uitstraling van groter belang. Ook liet hij tekeningen zien van Europese kampioenen en gaf daarbij aan wat hij eigenlijk minder mooi vond aan deze paarden, hoewel een jurylid volgens hem nooit negatief zou moeten jureren, maar juist uit moet gaan van de sterke punten van het paard.

De Arabieren zelf keken en kijken nooit naar beenstanden, niet zo gek natuurlijk, want die natuurlijke selectie deed al veel. Als een veulen niet mee kon komen als de stam verder trok, werd het gewoon achtergelaten. Het bot van een Arabier is aantoonbaar veel dichter dan dat van alle andere rassen, volgens Upton de reden is dat veel Arabieren met minder fraaie beenstanden daar geen last van hebben, waar andere paarden allang kreupel zouden zijn. Dit neemt niet weg dat wij als fokkers natuurlijk wel altijd naar zo correct mogelijke beenstanden moeten streven. Ook hier weer aan de hand van snelle schetsjes uitleg over wat goed is en wat niet gewenst is. Ook maakte hij duidelijk dat de meer zichtbare dingen vaak het gevolg zijn van minder zichtbare dingen op een andere plek. De natuur geeft tegenwicht en probeert zich te corrigeren tijdens de groei, aldus Peter. Tegen elfen werd het tijd voor een koffiepauze, waarbij we allemaal lekker buiten van het zonnetje konden genieten. Dosator, inmiddels 20 jaar en in

perfecte conditie, scharrelde om het huis en de picknicktafel heen. Voor de cake die op tafel stond haalde hij zijn neus op, waarop Jan voor hem een bruine boterham haalde. Die ging erin als koek! Een paar meter verderop, slechts door een schrikdraadje zonder stroom gescheiden, stonden vier merries met veulens. Duidelijker kon het niet worden dat onze Arabische hengsten van nature vreselijk braaf en sociaal zijn.

Ook dit was iets wat in Upton's geestdriftige verhalen duidelijk naar voren kwam, het karakter van een Arabier is zo speciaal, en zo duidelijk anders dan alle andere rassen. Dát is van groot belang en zou een veel nadrukkelijker rol moeten krijgen in het fokbeleid. Zo vertelde hij dat hij in de woestijn bij een kampvuur zat (in zijn jonge jaren, toen hij nog reisde zonder luxe) en iets in zijn rug voelde. In eerste instantie schrok hij, maar al gauw zag hij dat het de merrie was waar hij overdag op reed; zij wilde naast hem bij het kampvuur liggen.

Een ander verhaal, volgens Upton tekenend voor het karakter, tijdens een rit door - opnieuw - door de woestijn, kwam hij geheel onverwachts in een moeras terecht. Hij wist zich naar vastere grond te redden, maar het kleine merrietje was al bijna tot haar schoft verdwenen. Hij probeerde haar aan het hoofdstel eruit te trekken, maar het gevolg was dat hij alleen het hoofdstel in zijn handen had. Tot hij het vuur uit haar ogen zag spatten, de merrie worstelde en worstelde en galoppeerde als het ware het moeras uit. Iedere Engelse Hunter had zonder twijfel de strijd opgegeven en zich laten verdrinken. Arabieren hebben karakter, ze zijn individueel en intelligent. Maar dat wist u natuurlijk al...

Comparative system versus puntensysteem

Na de koffie vertelde Upton over de verschillen tussen het comparative system en het gewone puntensysteem. Ook liet hij het vroegere Zweedse puntensysteem zien, wat eigenlijk veel beter was, omdat men er niet mee kon manipuleren.

Naar zijn idee is het comparative system vele malen te prefereren boven het puntensysteem dat overal op shows wordt gebruikt. OK, het is de smaak en mening van één jurylid, maar het is in ieder geval duidelijk en als de uitslag vreemd is, is het ook duidelijk wie er verantwoordelijk voor is. Bij het puntensysteem met zijn panel van juryleden gebeurt het maar al te vaak dat een jurylid alle paarden nagenoeg dezelfde cijfers geeft. Ook is het volgens Upton erg makkelijk om te manipuleren, ook al denkt vrijwel iedereen dat dit niet zo is. Als je als jury van te voren weet wie er moet winnen, begin je met alle paarden een punt lager te geven dan gemiddeld. Dat valt niet op, men denkt dat je gewoon wat lager punt dan de rest. Het uitverkoren paard wordt hoger gejureerd en tien tegen een dat het gewenste paard wint, omdat de rest van de juryleden tegenwoordig rond de 18/19/20 blijft hangen. En dat is een ander groot probleem, aldus Upton.

Vroeger was het 16/17/18, met een heel enkele keer een 19 voor een absolute topper. Nu regent het 19en en 20ers en wordt er gesproken over de invoer van halve punten. Het einde is zoek en bovendien doet dit het paard met de werkelijk kwaliteiten geen recht. Bij het comparative jureren komen alle paarden in de ring en blijven daar ook terwijl er om beurten gestapt en gedraafd wordt. Groot voordeel is dat er onherroepelijk een moment komt dat de paarden ontspannen staan; op dat moment kan de opletende jury vanuit zijn ooghoeken de zwakkere punten van paarden zien. Ook kan de jury bij twijfel paarden nog eens over laten draven en vergelijken. Bij puntentelling jurering wordt het paard gepresenteerd op spanning en wordt in feite een presentatie beoordeeld en niet meer hoe het paard werkelijk is. Gegeven punten kunnen niet meer veranderd worden, ook niet als de jury bij het wegstappen in ontspanning ineens de slechte ruglijn of onregelmatige stap constateert. En bovendien leidt dit ook nog eens bij sommige handlers tot mishandeling en dus angstige en gespannen paarden. Eveneens zeer kwalijk volgens Peter het feit dat de shows er alleen nog omwille van de shows zijn. De show is het doel geworden. Heel fout! De show is er voor de fokkers. Ooit rond 1860 werd in Engeland de eerste show gehouden. Het was in april en het waren alleen hengsten, zodat de fokkers alle hengsten bij elkaar konden zien en vergelijken, voordat de hengsten op pad werden gestuurd. (Ja ja, in die tijd kwam de hengst thuis bij de merrie). Een paar jaar later bedacht men dat het ook wel aardig was om bij die hengsten de afstammelingen te tonen. Zodoende kwamen er jeugdklassen. Nog een paar jaar later volgden er klassen onder het zadel en als laatste, zo'n 25 jaar na de eerste hengsteshow, werden de merries ook op shows getoond. De show was er dus uitsluitend ten behoeve van de fokkers. Upton sprak de hoop uit dat er altijd liefhebbende fokkers zouden zijn - zoals de geïnteresseerde aanwezigen - die fokten omwille van het Arabische ras en niet met de shows als doel. Te zeer is er een scheiding ontstaan tussen de Arabicus Athleticus en Arabicus Estheticus. De Arabier is een allround familiepaard en dat mag niet verloren gaan. Wat hem betreft heeft het grote geld de showwereld volkomen geruïneerd.

Hierna opnieuw lekker naar buiten, broodjes, koffie, sapjes, chocomel, de inwendige mens werd goed verzorgd. In mijn ogen te gek voor woorden dat zo weinig AVS-leden aanwezig waren, maar voor de aanwezigen buitengewoon interessant, iedereen kreeg de gelegenheid met Peter te praten, het was informeel, het was gezellig en het was leerzaam.

Aanschouwelijk onderricht

Na de lunch van de tekentafel naar de buitenmanege. Hier werd in levenden lijve getoond wat ons eerder voorgeschetst was. Bij Zenith Arabians staan Russen en Spanjaarden, maar er staan ook een paar Egyptenaren. Duidelijk verschillende types, maar toch in aanleg waren de karakteristieken telkens herkenbaar. De oude Savannah werd getoond, met daarnaast haar zonen Sagrand en Sabak, ook een kleinkind kwam er bij, Peter wees ons op de vele overeenkomsten en verschillen van deze familie. Opvallend en volgens hem ook een zeer belangrijk kenmerk de dunne, zijdeachtige haren, bij schimmels wel Atlasschimmel genoemd en bij deze familie duidelijk aanwezig. Het zijn alle kenmerken bij elkaar die de Arabier maken en zo iets als een goede vacht wordt gemakkelijk over het hoofd gezien. Opvallend makkelijke bewegingen ook bij al deze paarden, zelfs nog bij de oude merrie! Een Arabier moet lichtvoetig zijn, je mag hem niet horen, aldus onze leermeester en dat ging voor deze paarden allemaal op. Bij een sterke, goed ondertredende achterhand zien we de knieën naar buiten bewegen. Absoluut acceptabel, immers, doordat de Arabier kort in de rug is, zou bij die sterke beweging de knie tegen de laatste rib stoten. Het paard kan niet anders dan de knie naar buiten brengen. Dravers doen dit ook, alleen gaan zij als het ware met het hele been buitenom, alsof ze een natte luijer om hebben.

Kortom, het was een buitengewoon prettige manier om een zonnige zaterdag door te brengen, 's morgens de theorie en 's middags buiten in de zon naar mooie paarden kijken en door aanschouwelijk onderricht leren waar we als fokkers naar moeten streven.

Het was leerzaam, onderhoudend en gezellig. Jan, Eveline en natuurlijk Peter Upton, hartelijk bedankt voor dit initiatief.

Op 30 maart en 1 april vond de traditionele
voorbrenghcursus bij Zenith Arabians weer plaats.
Veel bekende maar gelukkig ook veel nieuwe gezichten.

VOORBRENGCURSUS EN OPEN DAG BIJ ZENITH ARABIANS

Door Neeltje van Meerem
Foto's Reindert Jansen

Het was weliswaar droog en zonnig weer, maar er stond helaas veel wind, waarom werd besloten de activiteiten toch binnen te laten plaatsvinden. Beide dagen werden in 2 dagdelen gesplitst, er was dus een ochtend- en een middaggroep. Bijna iedereen had zijn/haar eigen paard meegenomen, voornamelijk Arabieren maar er was bijvoorbeeld ook een Arabofries. Het voorbrengen bestaat natuurlijk uit verschillende onderdelen, dus er werd aandacht besteed aan het opstellen, het stappen en het rondje in draf. Voor belangstellenden werd tussen de ochtend - en de middaggroep uitgelegd en voorgedaan hoe je je paard uiterlijk klaar kan maken voor de keuring, scheren en opmaken. Aan het einde van de training was iedereen in staat om zijn

paard op te stellen en het gevraagde rondje te stappen en te draven. Tussendoor kregen een aantal paarden ook nog 'even' trailertraining, want dat bleek niet voor iedereen een dagelijkse gang van zaken. Met vereende krachten is uiteindelijk iedereen met paard weer huiswaarts gekeerd!

Tussen de middag was er tijd om de hengsten te showen. Deze lieten zich allen van hun beste kant zien, zoals dat hengsten betaamd! Tabak had een extra wasbeurt nodig, na het rollen had hij een hele andere kleur, en ja hij moest de volgende dag nog een keer, dus eigen schuld!

Al met al een geslaagd weekend met veel leuke enthousiaste mensen en paarden! Reindert heeft de hengsten en de voorbrengcursus weer supermooi op de gevoelige plaat vast gelegd, waarvoor hartelijk dank!

Waarom inteelt of lijnenteelt? Voor sommige mensen klinkt het negatief; krijgen ze dan geen bochels, mongooltjes of zoiets? Mensen hebben in de loop der geschiedenis ervoor gezorgd dat inteelt minder voorkomt, door middel van wetten en regels. Waarom dan bij paarden wel?

INTEELT, DE PRAKTIJK

INTEELT VOLGENS ARABIERENFOKKER WILLEM KOET: STAPELEN VAN KWALITEIT IN DE STAM

Bij paarden fokken we met een bepaald doel voor ogen. Als je kwaliteit wilt vastleggen, dan kan je dat het beste doen door middel van inteelt. Als je een ras wilt opbouwen, dus paarden met min of meer gelijk type, dan kun je dat doen door middel van inteelt. Om het genetisch te formuleren is inteelt de manier om het aantal homozygote genenparen te vermeerderen. Homozygoot betekent dat een bepaalde eigenschap wordt bepaald door twee dezelfde genen (= allelen), waarvan één afkomstig is van de vader en één van de moeder. Zo kan je een homozygoot zwart (raszuiver zwart) paard hebben. Dat wil zeggen dat alle genen die ervoor zorgen dat het paard zwart is, hier gekoppeld zijn. Dat is zeker van belang als je er een zwart veulen mee wilt fokken. Is de zwarte hengst niet homozygoot, spreek je van een heterozygoot zwart paard en dat geeft veel minder kans op een zwart veulen. Heeft een ras nog meer kenmerken die in een individu allen homozygoot zijn, spreek je van raszuiver. Inteelt is hierbij een manier om dit te bereiken.

De Volbloed Arabier is een ras. Dit ras heeft verschillende “stammen” en “lijnen”. Kijk je in de stamboom naar de merries dan kijk je naar de stam. Kijk je naar de hengsten dan kijk je naar de lijn. Dek je een merrie met een hengst, dan voeg je die hengst toe aan de stam van je toekomstige veulen. De stam van onze Arabier is heel oud. Die gaat nog veel verder dan onze stamboom notering, zoals in ons voorbeeld, Rodania 1896. Zij was de eerste merrie van de genoteerde familie, gekocht door Lady Anne Blunt in 1881. Daarvoor is er door de Bedoeïenen generaties lang aan gewerkt. Misschien wel tot voorbij onze jaartelling. Altijd is de stam belangrijk geweest bij het fokken van de familie van Rodania. Altijd stond het belang van het behoud van het ras voorop bij de hengstkeuze. Deze kennis draagt bij tot het besef van de verantwoordelijkheid bij de hengstkeuze. Dat we nu slechts kijken naar dish en show of zwart is hopelijk tijdelijk en vluchtig.

Fokken vanuit de stam

Met klassiek fokken, vanuit de stam, de merrielijn, kijk je wel degelijk naar de hengsten. Ook naar de hengstlijn, maar dan als laatst toegevoegde kwaliteit in de stam. Dan kijk je naar de moeder van de merrie en naar de hengst die daarop stond met zijn

toegevoegde kwaliteit, dan naar haar moeder, enzovoort. Zo stapel je als het ware de kwaliteit van de hengst in de stam. Belangrijk is het om dan een doel met fokken en een ras voor ogen

te hebben. Dan pas kan je steeds de kwaliteit verbeteren. Zonder doel fok je de ene keer met een ‘snoek’ hoofd, dan zwart, dan groen en dan raken de belangrijke universele raskenmerken verloren. Denk aan werkwilleg karakter, hardheid op de benen. Die kenmerken zitten in het ras, in de stam. Zoeken we een hengst die iets toevoegt aan de merrie, dan moeten we ervoor zorgen dat niet de universele kenmerken verloren gaan. De universele kenmerken zijn bijvoorbeeld de rasstandaard en werkwillegheid, karakter, uithoudingsvermogen.

Zolang als we kunnen nagaan wordt er al ingeteeld. Berbers en andere oriëntale volkeren kenden de “strains” van hun merries uit hun hoofd. De eerste letter van de naam van de merrie moest ook de eerste letter van de naam van het veulen zijn. Zo onthoud je makkelijker de o zo belangrijke stam. Een beetje Berber somde zo alle generaties van zijn merrie op. Zo kon hij beter een hengst uitzoeken die in zijn stam paste. Zij leefden betrekkelijk geïsoleerd en mede daardoor was er een hoge mate van inteelt. Daarna is deze manier van fokken doorgezet. De Crabbets zijn zo een aparte fokrichting geworden net als de Russen, Polen, Spaanse en Egyptische Arabieren. Elke groep heeft zijn karakteristieke kenmerken. De Fransen bijvoorbeeld, hebben de laatste decennia specifiek voor prestaties op de renbaan geselecteerd en daardoor is veel van het type verloren gegaan.

Voorbeeld

Als je een goede merrie hebt uit een goede stam ga je op zoek naar een hengst die bij de merrie “aansluit”. Maar wat is “een goede merrie” waar is ze dan goed in? In ons voorbeeld (zie afbeelding) ga ik uit van een paard fokken voor de sport,

endurance. Ik zoek dan naar die gewenste kwaliteit. Dit is dus subjectief; Ik heb een doel, endurance, voor ogen en zoek dan in de stam daarnaar. Een ander heeft liever type of een kleurfactor en zoekt in de stam daarnaar; welke paarden hebben iets positiefs toegevoegd aan die bepaalde kwaliteit in de stam. Nu richt ons onderzoek zich verder op de kwaliteit endurance.ch 1952

We hebben een merrie, Vologda. Ziet er goed uit, komt van de zeer mooie hengst Grand, maar wat zegt dat? Wat zit er in die stam? Nader onderzoek is nodig en dan blijkt: de laatst toegevoegde hengst in de stam is Nederlands Kampioen, wereld top 5 hengst Grand. Hij heeft een zoon die redelijk presteert in de endurance, Arabieh, (160-er) en Toman, Supreme Overall Ridden Champion British Arabian Championship 2006 is ook van Grand. Grand is van Mukomol, die zich op zijn beurt heeft bewezen met verschillende paarden in diverse disciplines. Mukomol komt uit Kumir en de lijst nakomelingen van Kumir die zich bewezen hebben in sport, endurance en fokkerij is lang. Vatican is er een van. Dit is de lijn Latif die via zijn zoon Denouste met Kann de kracht en hardheid in de Russische paarden bracht.

Dan: Vologda komt uit Vpadina die zeer goed gepresteerd heeft op de renbaan. Vpadina is van Naftalin. Ook hij heeft een lange staat van dienst in de endurancefokkerij. De sportkwaliteit van Naftalin is door de paring met Pasta toegevoegd in de stam. Verder in de stam kijkend is die zeer succesvol: Pasta, Derbywinnaar, Perikola zeer succesvol op de renbaan en als fokmerrie, van de hengst Knippel, Russisch record houder op de 7 km. Met zowel in de stam als in de lijn Kann, Latif.

Als we deze informatie analyseren dan zien we dat én in de lijn én in de stam Latif zit. De gewenste kwaliteit vinden we

voornamelijk terug bij Naftalin, Kumir, Knippel. Ik ga nu op zoek naar een hengst die goed gepresteerd heeft en zoveel mogelijk kwaliteit van deze hengsten in zijn bloed voert. In ons voorbeeld nemen we Depozit. Er zijn paarden beschikbaar die meer bewezen endurancecapaciteiten hebben. Deze

zijn echter voor mij niet bereikbaar en geven niet een dergelijke mooie aansluiting. De hengst Depozit komt van Parusnik uit Djemma. Parusnik is van Naftalin uit Prikhot en geeft samen met zijn volle broer Gepard de laatste jaren de beste sportArabieren van Rusland. Djemma, uit Mukomol, heeft zelf goed gepresteerd. De kwaliteit van Vologda zit ook in de genen van Depozit. Door deze paring worden de kwaliteiten van de laatst toegevoegde hengst, gestapeld in de stam. De hengst Depozit sluit goed aan bij de stam van Vologda.

Zo wordt al eeuwen traditioneel gefokt. Fokken vanuit de stam is kwaliteit stapelen in de merrielijn. De genen van deze paring zoeken elkaar dan op en is de kans het grootst dat de gewenste kwaliteit in het product tot uiting komt. Tot zover kijken we in dit voorbeeld alleen genotypisch (dat wat bepaald is door de genen). Fenotypisch (dat wat bepaald is door het milieu) moeten de paarden natuurlijk ook elkaar aanvullen of verbeteren maar dat is een ander verhaal.

VOLOZIT 2007 ARABIAN	DEPOZIT 2003 ARABIAN	PARUSNIK b 1987 ARABIAN	NAFTALIN*	TOPOL*	PRIBOJ*	ch 15.1 1944
			b 1977 ARABIAN	b 1.55m 1958	TAKTIKA*	b 15.1h 1943
			NEPRIADWA*	gr 1964	POMERANETS*	ch 1952
		DJEMMA 1995 ARABIAN	PRIKHOT	SPORT*	PRIBOJ*	ch 15.1 1944
			ch 1967 ARABIAN	ch 1.55m 1957	SOLJANKA II	1948
			PERIKOLA	b 1962	KNIPPEL*	ch 1954
	VOLOGDA* 1989 ARABIAN	GRAND gr 1.57m 1984 ARABIAN	MUKOMOL*	KUMIR*	MAK*	ch 15.2H 1956
			ch 1979 ARABIAN	ch 1973	KAPELLA*	ch 1957
			MALINKA*	gr 1973	ASWAN*	gr 1958
		VPADINA gr 1983 ARABIAN	DILEMMA	ASWAN*	NAZEER*	gr 1934
			1985 ARABIAN	gr 1958	YOSREIA*	gr 1943
			MATRITS*	b 1978	MONOGRAMMA*	ch 1963
	VOLOGDA* 1989 ARABIAN	GRAND gr 1.57m 1984 ARABIAN	MUKOMOL*	KUMIR*	MAK*	ch 15.2H 1956
			ch 1979 ARABIAN	ch 1973	KAPELLA*	ch 1957
			MALINKA*	gr 1973	ASWAN*	gr 1958
		VPADINA gr 1983 ARABIAN	NEVESTA*	ASWAN*	NAZEER*	gr 1934
			gr 1975 ARABIAN	gr 1958	YOSREIA*	gr 1943
			NAGRADA II	gr 1960	ARAX*	b 15h 1952
VOLOZIT 2007 ARABIAN	DEPOZIT 2003 ARABIAN	PARUSNIK b 1987 ARABIAN	NAFTALIN*	TOPOL*	PRIBOJ*	ch 15.1 1944
			b 1977 ARABIAN	b 1.55m 1958	TAKTIKA*	b 15.1h 1943
			NEPRIADWA*	gr 1964	POMERANETS*	ch 1952
		DJEMMA 1995 ARABIAN	PRIKHOT	SPORT*	PRIBOJ*	ch 15.1 1944
			ch 1967 ARABIAN	ch 1.55m 1957	SOLJANKA II	1948
			PERIKOLA	b 1962	KNIPPEL*	ch 1954
	VOLOGDA* 1989 ARABIAN	GRAND gr 1.57m 1984 ARABIAN	MUKOMOL*	KUMIR*	MAK*	ch 15.2H 1956
			ch 1979 ARABIAN	ch 1973	KAPELLA*	ch 1957
			MALINKA*	gr 1973	ASWAN*	gr 1958
		VPADINA gr 1983 ARABIAN	DILEMMA	ASWAN*	NAZEER*	gr 1934
			1985 ARABIAN	gr 1958	YOSREIA*	gr 1943
			MATRITS*	b 1978	MONOGRAMMA*	ch 1963

Hoe ver kun je gaan?

Zonder inteelt zouden er geen paardenrassen bestaan. Bekende ponyrassen zijn ingeteeld. Het Welsh-ponystamboek is bijvoorbeeld een stamboek waar mooi gefokt wordt. Bijna alle rassen zijn opgebouwd door middel van inteelt of lijnenteelt en vele rassen zijn vele generaties ingeteeld. Vooral als het lijnenteelt is, als in ons voorbeeld, kan dat onbeperkt doorgaan door regelmatig nieuw bloed toe te voegen. Bij het toevoegen van nieuw bloed kan je positief effect krijgen door het gebruik van heterose. Het is van groot belang dat de nieuwe inbreng kenmerken toevoegt zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de stam. Selectie is daarom zo belangrijk. Keuringen en wedstrijden horen daarom bij fokken. Nadat er geselecteerd is bij de nafok van het nieuwe bloed kan er weer rustig verder gewerkt worden aan opbouwen van de stam. Dat doe je dan door liefst weer in de stam te zoeken op aansluiting.

Nadelen

Niet alleen de goede eigenschappen worden met inteelt vastgelegd. Ook sommige eigenschappen die niet zo zichtbaar zijn, zoals ziekte bestendigheid of gevoeligheid kunnen door inteelt vastgelegd worden. Dat is dus een risico. Vooral als er met één kampioen gefokt wordt en die zo in de stam gestapeld wordt, kan dat serieuze problemen geven. Bijvoorbeeld het hondenras Berner Sennen: door een recessieve fout bij een veel gebruikte kampioen en zijn zoon heeft nu 80% van het ras ED (Elleboogdysplasie). Daarom ben ik geen voorstander van te strenge hengstenkeuring en het fokken met alleen de kampioenen. Liever een brede genenpool en selectie, dat geeft minder risico voor de gehele populatie. Er zijn zichtbare symptomen die wijzen op te ver doorgevoerde inteelt, bijvoorbeeld te klein blijven.

Soms wordt broer x zus geprobeerd. Zelf vind ik dat wat grof.

Hangt af van de mate van inteelt in de opbouw van het papier. Het wordt wel gedaan maar meestal met het doel het product verder te gebruiken in de fokkerij. Bijvoorbeeld om in te kruisen met een andere ingeteelde stam, of om de kwaliteit van een heel goede fokmerrie als ze te oud wordt, vast te leggen in haar opvolgster. Niet zo zeer aan te raden om te gebruiken in de sport.

Tot zover Willem Koet en zijn visie op hoe te fokken.

De paarden gaan weer spoedig op de wei en de dekens weer af. Het lentebeeld met dansende mugjes in de avondzon is het schrikbeeld van veel paarden- en ponyhouders, staart- en maneneczeem komt er weer aan. Het probleem lijkt de laatste jaren in sterke mate toe te nemen. De Animal Breeding and Genomics Centre (ABGC) van Wageningen UR, in samenwerking met de Faculteit der Diergeneeskunde, heeft in opdracht van Sectorraad Paard onderzoek gedaan naar Nederlandse populaties Shetland en Friese merries, waarbij is aangetoond dat omgevingsfactoren in de regio waar het paard staat van invloed zijn op staart- en maneneczeem. Maar welke omgevingsfactoren spelen een rol?

OMGEVINGSFACTOREN VAN INVLOED OP STAART- EN MANENECZEEM

Van oudsher is bekend dat het voorkomen van staart- en maneneczeem in Nederland grote regionale verschillen kent. Standaard werd gezegd dat Oost-Brabant en de Achterhoek beruchte plekken waren en dat de kustgebieden en de IJsselmeerpolders geen staart- en maneneczeem kennen. Tegenwoordig is duidelijk dat dit beeld bijgesteld moet worden, nu blijkt dat er ook meldingen van staart- en maneneczeem langs de kust en vanuit de polder komen. Vragen als 'kwam het vroeger ook aan de kust voor?' en 'is er een verandering aan het plaatsvinden?' kunnen niet beantwoord worden. Want er is nog nooit een goede inventarisatie gedaan naar de belangrijkste oorzaken van staart- en maneneczeem, de Culicoides mug. Een dergelijke inventarisatie is duur en vereist kennis van zaken. Als alternatief zou je een inschatting van regionale verspreiding kunnen krijgen door niet de muggen te tellen, maar de paarden te tellen die verschijnselen van staart- en maneneczeem vertonen. Voor deze aanpak is gekozen in het onderzoek van de Animal Breeding and Genomics Centre (ABGC) van Wageningen UR in opdracht van de Sectorraad Paard.

Ondanks dat Nederland klein is, zijn er grote verschillen in omgevingsfactoren te vinden die van invloed zijn op staart- en maneneczeem. Deze omgevingsfactoren zouden een rol kunnen spelen omdat het mugje dat staart- en maneneczeem veroorzaakt, Culicoides, een voorkeur heeft voor een bepaalde leefomgeving. Deze leefomgeving wordt beïnvloed door de temperatuur, maar ook door de hoeveelheid regen die er jaarlijks valt. Het mugje staat bekend als een slechte vlieger en kan dus niet meer dan een paar honderd meter afleggen. Daarnaast is het bekend dat alleen de vrouwtjes-muggen steken, omdat zij het bloed gebruiken voor de eiproduktie en dat de mannelijke muggen leven van nectar. Het is daarom ook te verwachten dat de mannetjes-muggen voorkeur hebben voor bepaalde plantensoorten en dat plantensoorten

groeien op bepaalde grondsoorten. Een complicerende factor is dat er vele soorten Culicoides muggen zijn, waarvan niet bekend is of ze allemaal dezelfde problemen geven. Het gebruik van twee verschillende rassen in het onderzoek maakt het mogelijk om een goede schatting te maken van de invloed van omgevingsfactoren zonder dat deze resultaten beïnvloed zijn door verschillen tussen rassen. De omgevingsfactoren kunnen worden ingedeeld in twee typen van factoren, de klimaatsfactoren, zoals regen en temperatuur en habitatfactoren, zoals grond- en plantsoort. In dit recente onderzoek is wetenschappelijk vastgelegd welke van deze factoren een rol spelen en hoe groot die rol is.

Het is gebleken dat in gebieden met een gunstig klimaat voor de muggen, d.w.z. veel warme dagen (20°C of warmer) per jaar, weinig koude dagen (0°C en kouder) en relatief weinig regenval, het voorkomen van staart- en maneneczeem aanzienlijk hoger is. Het verschil tussen regio's dat door het klimaat veroorzaakt wordt, kan oplopen tot ruim 6 procent. Dat betekent dat in een gebied met een voor muggen gunstiger klimaat ruim 6 procent meer staart- en maneneczeem voorkomt dan in een gebied met voor muggen een ongunstiger klimaat. De gebieden met een laag voorkomen van staart- en maneneczeem als gevolg van het klimaat bevinden zich voornamelijk in Noord-Holland, Utrecht en in het uiterste noorden van Friesland. De gebieden met een hoog voorkomen van staart- en maneneczeem als gevolg van het klimaat bevindt zich in het zuidoosten van Nederland. Het verschil tussen regio's dat door de habitat (de omgeving) veroorzaakt wordt is bijna 8 procent. De gebieden met een hoog voorkomen van staart- en maneneczeem als gevolg van de habitat bevindt zich in midden Nederland en met een laag voorkomen aan de gehele kuststrook van Zeeland tot noord Groningen. Fijn zand van duinen en zandverstuivingen zijn beschermend tegen het voorkomen van staart- en manen-

eczeem, terwijl zand en kleigronden in combinatie met heide, bossen en veenplanten het voorkomen van staart- en maneneczeem duidelijk verhogen.

Er is nog nooit een dusdanig grootschalig onderzoek uitgevoerd onder paarden. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kan toekomstig onderzoek vergeleken worden met de resultaten van dit onderzoek, waardoor een toename of afname van het voorkomen van staart- en maneneczeem vastgesteld zou kunnen worden. Bij gebrek aan een dergelijke inventarisatie uit het verleden kunnen we daarom niet aangeven in welke mate het voorkomen van staart- en maneneczeem is veranderd.

Een ander doel voor resultaten uit dit onderzoek zou kunnen zijn dat deze toegepast kunnen worden op het aanschaffen van paarden en pony's. Aangezien het kopen en verkopen van paarden binnen Nederland veel voorkomt, is het van belang te weten of men rekening kan houden bij het kopen met het

gebied waarin het dier is opgegroeid als het gaat om staart- en maneneczeem. Het vermoeden bestaat dat een aan te schaffen paard of pony zonder verschijnselen van staart- en maneneczeem (wel gevoelig door zijn genetische aanleg, maar opgegroeid in een laag risico gebied) na aanschaf komend in een hoog risico gebied alsnog staart- en maneneczeem kan ontwikkelen. Het is dus van belang om te beseffen dat bij aankoop van een paard of pony uit een lager risico gebied, niet op basis van zijn staart- en maneneczeem status op het verkoopadres kan worden voorspeld of het dier op zijn nieuwe adres verschijnselen zal ontwikkelen. Hierbij moet benadrukt worden dat verder onderzoek noodzakelijk is om toepassing van onderzoek met betrekking tot factoren, die van invloed zijn op het al dan niet ontwikkelen van staart- en maneneczeem, te verfijnen en te bevestigen.

Ilse van Grevenhof en Bart Ducro
Animal Breeding and Genomics Centre (ABGC)
Animal Sciences group, Wageningen UR

STAART- EN MANENECZEEM IS ERFELIJK

Nu het warmer wordt begint staart- en maneneczeem weer een probleem te worden. Het probleem lijkt de laatste jaren in sterke mate toe te nemen. Onderzoek van de Animal Breeding and Genomics Centre (ABGC) van Wageningen UR, in samenwerking met de Faculteit der Diergeneeskunde, in opdracht van de Sectorraad Paard op heeft aangetoond dat staart- en maneneczeem erfelijk bepaald is en dat de fokkerij een bijdrage kan leveren in het terugdringen van de aandoening. Maar hoe erfelijk is staart- en maneneczeem en hoe kunnen we hier tegen fokken?

Uit eerder onderzoek was al bekend dat een mugje, de Culicoide, verantwoordelijk is voor de allergische reactie die het lichaam heeft op de beet van het vrouwelijke mugje. Deze beet veroorzaakt hevige jeuk, dat tot de welbekende geschuurde en kale plekken op het paard of de pony leidt. Bij gebrek aan een goed medicijn bestrijden we de jeuk en het schuren, en daarom alleen de symptomen en niet de oorzaak. De vraag bestaat of staart- en maneneczeem ook daadwerkelijk erfelijk bepaald wordt en of de fokkerij een bijdrage zou kunnen leveren in het verminderen van het probleem. Het onderzoek van de Animal Breeding and Genomics Centre (ABGC) van Wageningen UR, in samenwerking met M. Sloet van de Faculteit der Diergeneeskunde, in opdracht van de Sectorraad Paard, naar het erfelijke karakter van staart- en maneneczeem is intussen al behoorlijk op gang. Tot op heden zijn al ruim 3200 Shetland merries gescoord voor staart- en maneneczeem en ruim 2800 Friese merries. Uit dit onderzoek is gebleken dat het ontstaan van staart- en maneneczeem niet volledig te wijten is aan de omgevingsfactoren, maar ook in zekere mate erfelijk bepaald is. De erfelijke component aan deze aandoening geeft

antwoord op de vraag hoe het kan dat het ene dier wel last heeft en bijvoorbeeld een ander dier in dezelfde wei niet. In theorie zou een paard of pony die genetisch gevoelig blijkt te zijn voor staart- en maneneczeem onder gunstige omgevingsomstandigheden alsnog kans hebben om zonder staart- en maneneczeem verschijnselen door het leven te gaan. Maar ook het omgekeerde kan mogelijk zijn; een dier met een lage gevoeligheid kan onder slechte omstandigheden toch staart- en maneneczeem ontwikkelen. U vraagt zich als fokker natuurlijk af wat u eraan kunt doen om deze zeer vervelende aandoening terug te dringen.

In het verleden is er door sommige stamboeken een poging gewaagd om staart- en maneneczeem in de populatie terug te dringen met behulp van de fokkerij. Daarbij werden hengsten die verschijnselen van de aandoening vertoonden niet geaccepteerd als dekhengst. Na jaren van uitsluiten van de hengsten met staart- en maneneczeem lijkt er een nauwelijks vooruitgang te zijn geboekt in het terugdringen van staart- en maneneczeem. Het probleem is dat niet alle hengsten die genetisch gevoelig zijn ook daadwerkelijk staart- en maneneczeem ontwikkelen. Dit komt mede door de omstandigheden waaronder hengsten worden gehouden. Het kan zijn dat de Culicoide niet of weinig voorkomt in het gebied waar de hengst gehouden wordt, maar vaker worden hengsten grotendeels op stal gehouden en komt daardoor niet in aanraking met de Culicoiden. Het uitsluiten van hengsten met verschijnselen van staart- en maneneczeem is dus onvoldoende, omdat met deze maatregel niet alle genetisch gevoelige dieren worden uitgesloten. De resultaten van het onderzoek laten zien dat in de Shetlandponypopulatie het voorkomen van staart- en maneneczeem 8 procent is en

in de Friese paardenpopulatie dit voorkomen 18 procent is. Gelukkig is daar een oplossing voor, omdat gevoeligheid voor staart- en maneneczeem erfelijk is en overgaat van vader of moeder op de nakomeling. Het feit dat een nakomeling gevoelig is zegt dus iets over de aanleg van de ouders. Uit onderzoek is gebleken dat op basis van 20 willekeurige nakomelingen van een hengst bepaald kan worden wat zijn bijdrage is aan het voorkomen van staart- en maneneczeem bij zijn nakomelingen. Deze genetische bijdrage aan de prestatie van de nakomelingen wordt de fokwaarde genoemd. Een hengst met een lage fokwaarde voor staart- en maneneczeem zal het aantal paarden met staart- en maneneczeem in de populatie laten toenemen. Een dergelijke hengst is dus niet geschikt als dekhengst wanneer je staart- en maneneczeem wilt verminderen. Fokwaardes voor de gevoeligheid voor staart- en maneneczeem zijn berekend voor alle Friese hengsten in dit onderzoek. Hieruit is gebleken dat als er een strenge selectie zou zijn in hengsten, op basis van 20 nakomelingen, waarbij 10 procent van de beste hengsten mogen dekken, dat het mogelijk is om het percentage van 18 procent staart- en maneneczeem terug te dringen naar 12,8 procent in slechts één generatie. Dat klinkt allemaal erg rooskleurig en de vraag is dan ook 'waarom doen we dat dan niet'? De reden hiervoor is dat je hengsten nooit selecteert op basis van slechts één eigenschap, maar ook andere eigenschappen, zoals een correcte beenstand, een goede bouw, sportvermogen etc. Daarom moeten er afwegingen gemaakt worden en worden de hengsten geselecteerd met de optimale combinatie van al die eigenschappen waarop geselecteerd wordt. Consequentie is wel dat je minder snel vooruit gaat op de individuele eigenschappen dan mogelijk zou zijn als je nergens anders op zou selecteren. Een reden dat dit soort berekeningen, gebaseerd op enkele eigenschappen, toch worden gedaan, zonder dat deze in werkelijkheid gebruikt worden, is om te laten zien dat selectie op nakomelingen grote vooruitgang kan bieden op populatie niveau. Het laat zien dat het gebruik van fokwaarden voor hengsten een vooruitgang zal zijn en een middel om hengsten op grond van hun vader eigenschappen uit te sluiten van de fokkerij. De methode van dataverzameling en selecteren, zoals die voor dit onderzoek is gebruikt, biedt dus perspectief en is bovendien relatief goedkoop. Op de lange termijn is het misschien mogelijk de verantwoordelijke genen te vinden of

door middel van een betere diagnostische test staart- en maneneczeem beter in kaart te brengen, zodat de genetische aanleg op een nauwkeurige manier vastgelegd kan worden. Mogelijk zou dat in de toekomst kunnen leiden tot het verbeteren van selectie strategieën.

Ilse van Grevenhof en Bart Ducro
Animal Breeding and Genomics Centre (ABGC)
Animal Sciences group Wageningen UR

WESTERNSPUL.NL

verkoop van western ruitersportartikelen

"NASA Technology"
de revolutionaire ruimtevaartuitvinding
nu ook in de ruitersport!

Slow Memory Foam (SMF) bekend als NASA Technology in bedmatrassen, nu toegepast in westernzadels, pads, shabracken en onderleggers.

- * Onze Westwood westernzadels zijn aan de onderkant bekleed met Slow Memory Foam in plaats van het traditionele bont.
- * Deze onderlaag van SMF materiaal reageert op warmte, dit zorgt voor de meest optimale drukverdeling ooit!
- * Naast deze zadelzadels zijn er ook losse SMF westernpads verkrijgbaar die hetzelfde effect geven.
- * Ook voor endurance, dressuur en springen zijn shabracken, pads en onderleggers van SMF verkrijgbaar.

RENÉ & ANJA, PANSERSDIJK 1, 3234 LB TINTE (ZH)
TELEFOON (0181) 415885 OF (06) 54268706

E-MAIL INFO@WESTERNSPUL.NL INTERNET WWW.WESTERNSPUL.NL

SPRENGENRIT 24 JUNI 2007 LAAG SOEREN

De Commissie van Gebruik heeft weer de mogelijkheid gekregen van de organisatie van deze rit om een apart klassement in de klasse I voor Arabische Volbloedpaarden bekend te maken en prijzen aan deze deelnemers uit te reiken. Natuurlijk wordt er ook een gewone uitslag bekend gemaakt voor alle deelnemers, U maakt dus kans op twee prijzen. De Sprengenrit wordt uitgezet in een van de mooiste natuurgebieden van het land, daarom zijn er weinig oversteekplaatsen van drukke wegen. Wel kan het terrein heuvelachtig zijn.

Voor beginnende ruiters is dit een uitgelezen kans kennis te maken met deze sport. Opgemerkt moet worden dat U wel in het bezit moet zijn van een endurance startkaart (KNHS) Sluitingsdatum 10 juni 2007. U kunt Uw startkaart dus nog in orde maken.

Wedstrijdsecretariaat:
Offenbachstraat 40, 6961 CB Eerbeek.
contact@sprengenrit.nl
www.sprengenrit.nl

Het dekseizoen zit er weer aan te komen en voor menig AVS-hengstenhouder zal de vraag weer zijn: hoeveel merries krijgt mijn hengst dit jaar te dekken?

HET ARABISCH VOLBLOED ALS VEREDELAAAR: DE GIDRAN

Door Saskia Klaassen en Brigitte Kilian
Foto's www.WolffPhotography.nl

Het gaat daarbij niet alleen om Arabische Volbloedmerries maar ook om merries van andere stamboeken, zoals het NRPS. Sommige hengsten kunnen een vol dekboek krijgen, andere moeten zich tevredenstellen met maar een paar dames. Voor sommige is veel belangstelling, ook van buiten het AVS, terwijl er voor andere heel weinig is. Misschien is het interessant om te bedenken dat er sinds kort een nieuw ras op het Nederlandse toneel is verschenen dat voor AVS-hengstenhouders wellicht een verdere mogelijkheid biedt om als kruisingspartner voor Arabische Volbloeden te dienen: de Gidran.

Eigenlijk is de Gidran een oud ras en het is best mogelijk dat er al eerder Gidrans in Nederland zijn ingevoerd zonder dat men zich bewust was van het feit dat het om een al lang bestaand Anglo-Arabisch Halfbloed gaat. In het hengstenboek van het toenmalige APS stond de Arabische halfbloed Flying Sandy vermeld, wiens moeder Valeria afstamde van Solferino uit Gidran XI-24; dit moet dus in ieder geval een halfbloed Gidran zijn geweest. Qua kleur leek hij ook op een Gidran, want hij was een vos, en alle Gidrans zijn vossen.

De Gidran is genoemd naar zijn stamvader, Gidran Senior, die een voskleurige Arabische Volbloed was van de Siglavy-Jidran (ook gespeld –Gidran) lijn. Hij werd in 1816 door Baron Fechtig uit Egypte geïmporteerd. Deze baron was een kleurrijke figuur wiens moeder - naar verluidt - de dochter van een echte Sheik was, in Egypte geboren was, de taal en gewoonten der Arabische wereld goed kende en zich beslist geen tweederangs paard in de maag liet splitsen. Zijn avontuurlijke leven leverde de stof voor het libretto van de operette "Der Zigeunerbaron". Voor het Oostenrijkse Keizerrijk importeerde hij een aantal goede Arabische paarden, waaronder dus Gidran Senior.

De hengst werd eerst naar Lipizza gebracht en daarna naar Bábolna, waar hij onder andere de Spaanse merrie Arrogante dekte. In die tijd waren Spaanse paarden de elitepaarden van Europa, hoewel dat snel zou veranderen.

De drachtige Arrogante ging naar Mezöhegyes, de grootste stoeterij in het Keizerrijk, en bracht daar een hengstveulen ter wereld dat Gidran I werd genoemd.

Deze werd later als dekhengst gebruikt en dekte allerlei merries, die doorgaans Arabisch bloed hadden en allemaal vossen waren. Omstreeks 1850 werd bij de reorganisatie van de Keizerlijk-Koninklijke stoeterijen ook Mezöhegyes aangepakt: men stelde

als fokdoel een snel, edel, hard rijpaard met veel uithoudingsvermogen, en alle Gidran-nakomelingen die daar niet aan voldeden werden van verdere fokkerij uitgesloten. Er was een nieuwe mode op paardengebied ontstaan: niet langer het Spaanse, maar het Engelse paard, en wel het Engels Volbloed, was het elitepaard in Europa geworden. Dus werden de Gidran-nazaten met Engelse Volbloeds gekruist en zo komt het dat de huidige Gidran een Anglo-Arabisch Halfbloedras is.

De Gidran is tot een ras ontwikkeld door systematische kruisingen en selectie. Gaat de mannelijke lijn terug tot 1816, de vrouwelijke lijnen zijn te verdelen in de oude, voornamelijk in Mezöhegyes ontwikkelde lijnen en de nieuwe, meestal elders ontwikkelde merriefamilies. De oudste zijn die van oud-Holsteiner origine, daterend van 1783, waarbij opgemerkt dient te worden dat de Holsteiner van die tijd zeer beïnvloed was door Spaans bloed. Verder werden er merries uit Moldavië en het Zevengebergte gebruikt; streken die tot het toenmalige Oostenrijkse Keizerrijk behoorden. Twee van deze oude merrielijnen, te weten nr. 5, gesticht door de Zevenburgse in 1783, en nr. 17, gesticht door de Arabische Volbloedmerrie 74 Tifle, in 1810, zijn ook in het Shagya-ras te vinden. Dat is een Arabisch Halfbloedras dat zeer veel Arabisch bloed heeft.

De Gidran ging een andere kant uit omdat het, in tegenstelling tot de Shagya, veel met het Engels Volbloed werd gekruist. Echter, na de Eerste Wereldoorlog viel Oostenrijk-Hongarije uit elkaar en moest Hongarije ook nog eens veel grondgebied afstaan aan Roemenië. Ook verloor het veel paarden aan dat land, waardoor de Gidran in feite opnieuw moest worden opgebouwd. Daarvoor gebruikte men merries van andere Hongaarse Halfbloedrassen, zoals de Furioso-North Star. Verder werden van de stoeterijen Sütvény en Bugac Engelse halfbloedmerries gebruikt die nieuwe merrielijnen stichtten.

Arabisch bloed werd ook gebruikt, en wel van de Shagya en de Arabische Volbloed. Dit kwam vooral door het gebruik van hengsten van deze rassen die werden geleverd door de staatsstoeterij Bábolna. Indertijd was dat het Mekka voor Arabierenliefhebbers en werden er schitterende Arabieren gefokt van oude, vooral uit Syrië afkomstige bloedlijnen. Veel van de oude Babolnese hengstlijnen als die van Mersuch, Hadban en Nedjari komen zowel bij de Volbloed- als bij de Shagya-Arabieren voor. De hengst Mersuch XXII, een Shagya-Arabier, is een goed voorbeeld daarvan: hij stamt van vaderskant van de Arabische Volbloed Mersuch af en van moederszijde van een Shagya-merrie die eveneens een Mersuch-Volbloed Arabier tot vader heeft.

Na de Tweede Wereldoorlog wilde Hongarije meedoen met de nieuwe trend van het moderne sportpaard, en aangezien Duitse warmbloedpaarden zoals Hannoveranen en Holsteiners op concoursen hoge ogen gooiden en de Anglo-Arabische Halfbloedhengst Ramzes, die via zijn moeder Jordi ook Shagya-bloed voert, zeer succesvol bleek als sportpaarden-verruwer, viel de keus op paarden van dit soort om de aloude Hongaarse rassen te "verbeteren".

Ursula Bruns, die in die tijd Hongarije bezocht en er een boek over schreef, was niet echt kapot van de resultaten, die ze omschreef als "niet harmonisch gebouwd". Kruisingen met Gidrants werden ook ondernomen maar in het Gidran-stamboek dat in 2005 gepubliceerd werd zijn er maar weinig produkten van dit soort kruisingen terug te vinden. Ter vergelijking: er staan 316 fokmerries met volledige pedigree vermeld, van in totaal 40 merrielijnen, en alleen 6 merries hebben Duits bloed; 5 daarvan met ongeveer 25% Duits bloed en 1 met 12,5% Duits bloed. De 5 eerstgenoemde zijn alle van de nieuwe lijn nr. 8, sublijn 52A, "8 Bugac Gidran" van 1962, en de laatstgenoemde is van de nieuwe lijn 22, sublijn 66, "51 Gidran X-7". Dit betekent dat men maar heel voorzichtig geweest is met inkruisen en er blijkbaar niet de aloude merrielijnen aan waagde.

Waarom werkte het niet? Misschien omdat de Gidran toch iets wezenlijk anders is dan een West-Europees warmbloed. Een warmbloed kan omschreven worden als een paard dat halverwege de koudbloed en de volbloed instaat, maar de Gidran heeft geen echte "koudbloedconnecties". Er is zoveel volbloed, van zowel Arabische als Engelse zijde, aan toegevoegd dat het, hoewel technisch een "halfbloed", geen warmbloed is in dezelfde zin als een KWPN'er, bijvoorbeeld. Als je het kruist met een Hannoveraan of een Holsteiner, zelfs een die afstamt van de Anglo-Arabische Halfbloed Ramzes, dan is het geen Gidran meer. Daarmee is niet gezegd dat zo'n kruising resulteert in een slecht paard, integendeel. Het kan zijn dat er meer kruisingsproducten zijn geweest die uiteindelijk niet in het Gidran-stamboek, maar in een ander stamboek werden opgenomen en goede sportpaarden bleken te zijn. De combinatie Hongaars Halfbloed x Duits warmbloed kan tot goede resultaten leiden, zoals de Duitsers zelf ervoeren met het gebruik van paarden als Burnus in de Trakehnerfokkerij en - om een heel recent voorbeeld te noemen - de bij het AES goedgekeurde hengst Campari, vader Holsteiner, moeder Csél-csap, een Hongaars Halfbloed afstammend van Ramzes III-80, duidelijk een nazaat van de eerder genoemde Ramzes.

Men kan dus concluderen dat de Gidran voor het veredelen van warmbloedpaarden goed bruikbaar kan zijn, maar dat andersom warmbloedpaarden de Gidran niet echt kunnen "verbeteren".

Met de val van de Muur en de veranderde politieke omstandigheden kwamen er nieuwe mogelijkheden voor de Gidran. De Hongaren waren niet vergeten dat ze na de Eerste Wereldoorlog veel paarden waren kwijtgeraakt en nu hadden ze de mogelijkheid bij buurlanden te gaan kijken of er van die oude bloedlijnen nog nazaten waren.

In Bulgarije vond men Gomul Gidran, die men weliswaar een "Oostbulgaar" kan noemen maar die in feite een Gidran was, afstammeling in rechte vaderlijke lijn van Gidran en ook elders in de pedigree met veel Gidran-bloed. Hij was de voorloper van latere imports uit Roemenië, die de oude lijnen van Mezöhegyes weer deden terugkeren naar het moederland. Want dat is de nieuwste trend in de Gidran-fokkerij: terug naar de bron, naar de authentieke Gidran van weleer. Het is een streven dat op sommige punten veel doet denken aan de "preservation breeding" gedachte binnen de Arabische Volbloed-fokkerij. Experimenteren is aardig, maar uiteindelijk ga je toch weer terug naar het "echte".

Arabisch bloed dat nu in de fokkerij van Gidrants wordt gebruikt is zowel van Egyptische als Russische origine. De hengst Mabrouk (Mohafez/Kis Maheeba) is van gedeeltelijk oud-Egyptisch Babson bloed, via zijn vaders moeder Ahroufa (Ibn Fa Serr/Bah Roufa), terwijl de Russische Arabier Diletant afstamt van ook in Nederland bekende paarden als Tallin (Nabeg/Talantlivaia) en Navarra (Aswan/Nesravnennaja). Verder is het gebruik van de Shagya op te merken, zoals de hengst 3795 Siglavy Bagdady XV-5 en de hengst 4219 Mersuch XVIII-15, de eerste overigens met een Arabisch Volbloed als grootvader en de tweede met een Arabier als vader. Wel wordt er veel meer Engels Volbloed gebruikt, en de meeste dekhengsten zijn zelf Gidrants, waaronder een aantal zonen van de eerder genoemde Gomul Gidran.

Sinds enige tijd is er in Nederland een Internationaal Gidran Team werkzaam om het ras als eventingpaard te promoten. Jan van Beek, Peter van den Ende en Sandor Jonas werken samen om de Gidran als sportpaard onder de aandacht te brengen. De combinatie Gidran x Volbloed Arabier is volgens hen wat minder in de bewegingen, maar latere terugkruisingen met Gidrants zijn weer beter. Gidran x Engels Volbloed geeft goede prestatiepaarden. De Gidran is niet gefokt om het mooie "plaatje" en men streeft niet naar beeldschone hoofden. De kruising tussen Gidran x moderne showarabier zal dus inderdaad niet echt aan het Gidran-fokdoel beantwoorden, maar hoe zou het zitten met de kruising Gidran x prestatie-arabier? Wat te denken van de Franse ren-arabieren die totaal geen "type" vertonen maar wel op de baan schitteren? Of ouderwetse Crabbet-Arabieren die als showpaard geen hoge ogen gooien maar fantastische endurancepaarden zijn, zoals de nog niet zo lang overleden Jashin? Voor de Gidran-fokkerij wellicht heel bruikbare paarden, vooral om een tegenwicht te vormen tegen misschien al te veel Engels Volbloed.

Hier zou een kans liggen voor AVS-hengstenhouders die op zoek zijn naar nieuwe wegen. Als de Gidran als eventingpaard "aanslaat" zou het wel eens kunnen zijn dat er een bloeiende fokkerij in Nederland ontstaat die behoefte heeft aan hengsten met Arabisch bloed en als het AVS dit als irrelevant laat liggen zullen er andere stamboeken (denk aan het AES) zijn die dankbaar gebruik zullen maken van zo'n situatie. Want laten we eerlijk zijn: we zouden allemaal gebaat zijn met

waardering van onze geliefde Arabier door paardenmensen van allerlei slag, niet alleen "arabierenmensen". Wat zou het fijn zijn als ons fantastische paard ook als fantastisch gezien wordt door sportpaardenfokkers en de waardering krijgen die het verdient. Natuurlijk, we kunnen dit alles ook gewoon aan het NRPS overlaten, maar wellicht is het een idee om toch de vinger aan de pols te houden.

Iedere promotie van de Arabier moet ons toch welkom zijn, want laten we eerlijk zijn, het is en blijft het ras dat aan de basis staat van veel dat zo mooi en goed is in de paardenwereld.

Internationaal Gidran Team

Op een prachtige herfstochtend rijden we naar Rijsbergen voor een bezoek aan Stal Beekhoeve, de internationale eventing stal van Jan van Beek. De Brabander werkt al sinds een tijd nauw samen met Peter van den Ende en Sandor Jonas, oprichters van het Gidran team. Van den Ende is de manager van het team en Sandor Jonas - een academicus die momenteel bezig is met een proefschrift over springaanleg bij paarden - is de 'leverancier' van deze bijzondere raspaarden. In het dagelijkse leven is hij

stoeterijleider van Marotzpusta, de staatsstoeterij van Gidrans, gevestigd nabij Boedapest. Hongarije is na de twee wereldoorlogen tweedehands van zijn grondgebied kwijtgeraakt en daarmee ook een groot deel van zijn paardenbestand. Het overgebleven Hongaarse Gidran fokbestand bestaat nu uit 70 tot 80 merries. Op Marotzpusta worden jaarlijks twintig tot dertig veulens geboren.

De Gidrans kunnen conform het stamboekbeleid gekruist worden met Shagya-Arabieren en Engelse Volbloeden. Jonas: "Het zijn paarden met Arabische bloedvoering maar ze werden nog nooit puur om het uiterlijk gefokt. Dat verklaart de strenge selectie op hardheid en karakter. Bij de Gidran fokkerij werd nooit het accent op schoonheid gelegd. Atletisch vermogen en geschiktheid voor de sport staan voorop. Niet alleen het ras werd zo generatie na generatie verbeterd, maar ook de fokkers gaven steeds hun kennis door aan de volgende generatie. Het Gidran fokprogramma is gebaseerd op 200 jaar selectie als sportpaard en dat komt er nu op grotere schaal uit, gezien de recente successen in de internationale eventingsport".

Gidrans zijn voskleurige Hongaarse viervoetige atleten en kunnen witte aftekeningen hebben. De prachtige voskleur - van goudgeel tot roodbruin - is kenmerkend voor het ras. Verder staan ze bekend om het prettige karakter en de 'turboknop'. Gefundeerd op een Volbloed Arabische hengstenlijn - Siglawi Jidran via grondlegger van het ras, de hengst Gidran Senior - zijn het ook mooie doch geharde raspaarden van een gemiddelde stokmaat. Uitschieters zijn er naar 1.59m en 1.72m maar de

doorsnee Gidran bevindt zich in het midden Wanneer men de typebeschrijving van een Siglawi (volbloed) Arabier erop naslaat, ziet men in de langgelijnde, lichtvoetige Gidran zijn woestijnafkomst wel terug. Ook de beste bewegingen, grote neusgaten, levendige blik in grote ogen, beweeglijke oren en hoge staartdracht herinneren ons aan de oorspronkelijke voorouder van de Gidran. De gangen van de Gidran paarden bij stal Beekhoeve vormen een schril contrast met de bewegingskunst van de moderne, show gefokte volbloed Arabier. Hier explodeert de Gidran als vanzelf in zijn energieke, imponerende draf, bij de Arabierenshows komt daar heel wat kabaal aan te pas alvorens er een mager drafje uitgeperst wordt.

Het Gidran team richt zich op promotie van dit veelzijdige sportpaard én cultureel erfgoed. En niet zonder succes. Zo werd Willam Fox-Pitt al eerder tweede met de Gidran Sohaj tijdens het wereldkampioenschap jonge paarden en Jan van Beek werd onlangs ook tweede met Gidran Ima in de internationale eventingwedstrijd te Breda. Binnenkort neemt Hongaars teamlid Balasz Kaisinger deel aan het volgende WK eventing voor jonge paarden. Kaisinger staat bij stal Beekhoeve bekend als 'de acrobaat'. Na het WK keert de jonge Hongaar die zijn hippische opleiding bij van Beek vervolgde, weer terug naar huis. Hij overweegt een toekomstig permanent verblijf in Nederland omdat hij het wedstrijdniveau in zijn thuisland intussen ontgroeid is. Kaisinger zelf weet te vertellen dat de "F1" (directe) kruisingen van Gidran met Arabisch bloed hem wat minder bevallen. De bewegingen worden dan beperkter. Hij verkies de latere generaties van deze kruisingen boven het directe F1 product. Tijdens de training heeft hij onder zadel Gidran Noe, een vijfjarige vosruin met een Engels volbloed als vader. Hij verkies dit paard boven een andere kandidaat omdat Gidran Noe er eentje is van de 'lange adem'. De WK cross is behoorlijk lang - tien tot twaalf minuten in volle galop - dat houdt de andere geselecteerde, Gidran Nymfa, minder goed vol. Die is beter voor de kortere cross. Gidran Noe is klein, atletisch gebouwd en erg wakker. Hij loopt graag. "Niet normaal die stap!" roept Kaisinger uit wanneer hij op weg naar huis het ijverige paard uitstapt in een meer dan vlot tempo. De Gidran is een aantrekkelijk en onvermoeibaar paard voor de fervente wedstrijdrutter. Van Beek's sponsor de heer Schoone van S.H.I kocht sinds Jan's kennismaking met Van den Ende en Jonas meerdere Gidran paarden, met in de pedigree vaak Engels Volbloed. Zijn eerste Gidran, S.H.I. Gidran Andor, werd rechtstreeks van Van den Ende zelf gekocht. Andor was het rijpaard van zijn vrouw, net ingereden, maar Van Beek was verkocht en moest dat paard hebben. Intussen heeft hij naast Andor de beschikking over S.H.I. Gidran Belzebub en de hengst S.H.I. Gidran Mitok, die aangeboden zal worden bij de hengstenkeuring van AES. Gidran Nymfa en Gidran Noe zijn van de staatsstoeterij zelf en staan bij Van Beek in training en ter beschikking van Kaisinger. Van den Ende en zijn vrouw zijn in het bezit van twee zuivere Gidran merries en een jonge hengst uit een Gidran moeder en een Shagya Arabische vader. Marion van den Ende vertelt dat ze altijd al een Shagya Arabier wilde hebben maar dat ze het gebrek aan maat wel jammer vond. Zo kwam zij op het spoor van de Gidran, wel Arabisch bloed én formaat. Het beste uit twee werelden. Het Gidran team timmert aardig aan de weg, dat is duidelijk.

NB: zoals iedereen intussen heeft kunnen lezen in de media, is Jan van Beek recentelijk zijn sponsor en een aantal goede paarden kwijtgeraakt. Gidran Ima staat gelukkig nog wel ter beschikking van deze gedreven topsporter.

4^e INTERNATIONALE SHOW VOOR ARABISCHE VOLBLOEDPAARDEN

30 Juni/1 Juli- Brecht- België

EMERALD TROPHY 2007

Photo: Thalysia 2006. Layout: Dreamfactory Images 2007

2006 Best In Show: Esprit- eigenaar: fam. Dorssers-Kay

INTERNATIONALE C-SHOW
OP DE TERREINEN VAN STOETERIJ MOLENVELD

Zaterdag- 30 juni vanaf 09.00 uur
Zondag- 1 juli vanaf 09.00 uur

SLUITINGSDATUM VOOR INSCHRIJVINGEN: 10 JUNI 2007

INTERNATIONAL ARABIAN HORSE SHOW

EMERALD TROPHY

Organisatie: Kay & Helen Hennekens-van Nes
Molenstraat 84- B-2960 Brecht- Belgique

Tel: (0032) 03/3136996

Mobiel: (0031) 06/53 85 55 75

Website: www.flaxman.nl - email: helen@flaxman.nl

Entree: gratis- Catalogus Eur 5,00- parkeren Eur 2,00

EMERALD EGYPTIAN EVENT II

OP DE TERREINEN VAN STOETERIJ MOLENVELD- BRECHT- BELGIE

30 JUNI - 1 JULI 2007

Layout: Dreamfactory Images 2007, Photo: Thelysta 2006

2006 Best in Show Egyptian Event I: MAHALA. Eigenaar: Sheikh Khaled Bin Laden, Rabab Stud/Egypt

Organisatie: Kay & Helen Hennekens-van Nes
Molenstraat 84- B-2960 Brecht- België
Tel: (0032) 03/3136996
Mobiel: (0031) 06/53855575
Website: www.flaxman.nl
Email: helen@flaxman.nl

* Show is voor Straight Egyptian en Egyptian Related Arabieren
* Sluitingsdatum voor inschrijvingen: 10 juni 2007

Entree: gratis- Catalogus Eur 5,00- parkeren Eur 2,00

Ieder jaar maakt de DAWRA op haar ledenvergadering bekend wie de jaarprijzen gewonnen heeft. De gelukkigen worden uitgenodigd om met paard aanwezig te zijn tijdens de eerste DAWRA wedstrijd van dit seizoen, de AVS Western Riding Cup 2007. Deze wedstrijd wordt gehouden op 5 mei 2007 op de terreinen van Stal Groenendaal te Bunschoten. Tegelijkertijd zal er een Amateurkeuring plaatsvinden van het Arabisch Volbloedpaarden Stamboek, een dag met een Arabisch tintje dus!

AVS WESTERN RIDING CUP 2007

MOOIE WESTERN ARABIEREN EN UITREIKING VAN DE DAWRA HIGHPOINTS 2006 EN ROOKIE OF THE YEAR 2006

De Highpointwinnaars en de Rookie zullen op deze show hun prijs feestelijk en met de welverdiende aandacht uitgereikt krijgen. De AVS Western Riding Cup 2007 is inmiddels een vaste show op het programma. Ieder jaar weer bundelen de amateurkeuring en de westernshow samen om een mooie dag te organiseren! Tijdens deze DAWRA show zullen de volgende onderdelen verreden worden: Showmanship at Halter, In Hand Trail (speciaal voor 'groene' paarden, oud of jong), Western Pleasure, Hunter under Saddle, Western Horsemanship, Versatile Horse,

Trail, Reining en een speciale Walk & Jog Pleasure klasse voor jeugd. Alle rubrieken worden verder aangeboden voor beginners en amateur/open ruiters!

Meer informatie, het precieze programma en inschrijfformulieren voor de AVS Western Riding Cup 2007 vind je op www.dawra.nl

Hieronder stellen de Highpointwinnaars en de Rookie of the Year zichzelf en hun Volbloed Arabier voor:

ROOKIE OF THE YEAR 2006 JOYCE VAN DEN BERG EN KERIHM

Ik ben Joyce van den Berg en ben 26 jaar oud, kom uit Noordwijkerhout en rij al 20 jaar paard, waarvan de laatste zes jaar western samen met mijn Arabier Kerihm. Kerihm is een ruin van 9 jaar oud, het is een zoon van G-Basgier.

Ik heb Kerihm gekocht als 2,5 jarige ruin die net van het land af kwam. Heb hem ook zelf ingereden met behulp van Chris Knol, daarna les gehad van Bianca de Geus- de Roden en nu heb ik sinds 2,5 jaar les van Peggy de Kraa. We zijn sinds twee of drie jaar lid van de DAWRA, maar het eerste jaar hebben we geen wedstrijden gereden i.v.m. een trailerprobleem door een ongeval, daarvoor zijn we in training geweest bij het Balingehof en het is echt geweldig wat zij daar voor mij hebben gedaan en nog steeds doen. We rijden nu sinds 1,5 jaar wedstrijden bij de DAWRA. Ik ben heel blij met het behalen van de Rookie of the Year-prijs, ook mede doordat wij een hele moeilijke start hebben gehad en ik hem zelf heb ingereden. Ik vind het toch een hele prestatie van ons tweeën. Wat is mijn nieuwe doel: Het eerste doel is onze rit van Den Helder naar Parijs voor het goede doel "Kinderhulp Armenië". Daarna gaan we verder trainen voor de wedstrijden en het aan-komende NK. Waarom een Arabier? Ze zijn veelzijdig een heel erg aanhankelijk. Het is gewoon een geweldig ras wat heel graag wil werken en leren.

Foto Jos Karouw

Je kunt alles met ze. Ik vind ook het temperament heel gaaf van de Arabier en als je er een echte band mee hebt gaan ze voor je door het vuur.

HIGHPOINT PLEASURE 2006 ANGELA VAN DUYPENBODE MET PENTHOR

Ik ben Angela van Duyvenbode en ben 27 jaar oud en ik kom op de wedstrijden uit met Penthor, een Arabisch Volbloed ruïn. Ik "rijd" al vanaf mijn 6de jaar paard. Toen ik een jaar of 13/14 was, ben ik op een westernshow besmet met het westernrijden. Ik reed in die tijd op een 20-jarige hengst en heb toen besloten om hem niet om te scholen, maar om met een jong paard te gaan beginnen. Ik heb Penthor als veulentje gekregen toen ik 14 jaar was. In 1997 heb ik Penthor toen hij drie jaar oud was ingereden, en ben toen dus ook met de Westernsport begonnen. Toen er dus in 1998 een westernclub speciaal voor Arabisch volbloeden werd opgericht, ben ik daar direct lid van geworden.

Foto Dennis Meijerman

Ik ben dus een van de leden van het eerste uur.

Ik ben behoorlijk actief met het rijden van de DAWRA wedstrijden. Waardoor ik tot nu toe, nog ieder jaar vanaf de invoering van de DAWRA highpoints er wel eentje heb behaald. Ook is Penthor de enige Arabisch Volbloed in Nederland met een drietal sportpredikaten (vanuit het AVS) waardoor automatisch het allround predikaat volgde!

Behaalde Highpoints

DAWRA Highpoint Champion Trail 2001 en 2005
DAWRA Highpoint Champion Pleasure 2001 en 2006
DAWRA Highpoint Champion Western Horsemanship 2002, 2003, 2004, 2005

Een Highpoint winnen is toch een soort totaal beloning over datgene dat je in een jaar hebt gedaan. Er zit natuurlijk wel verschil in wat je wint. De gouden medaille NK 2006

WRAN trail amateur is echt een hele mooi stempel op de afgelopen jaren, waar ik menig blijdschap traantje om heb gelaten.

Dit jaar ga ik naar het EK voor Arabische Volbloed paarden in Oostenrijk. Ik wilde er eigenlijk vorig jaar al naartoe, maar ik kon het qua sponsors niet rond krijgen. En aangezien zo'n evenement nogal een aardige duit kost, is het dus vorig jaar niet doorgegaan. Dit jaar heb ik via het Arabierenforum om rommelmarktpulletjes gevraagd. Ditzelfde heb ik op mijn werk gedaan en ik ben vrienden en familie langs gegaan. Door deze

Foto Jos Karouw

spulletjes op een rommelmarkt te verkopen heb ik een aardig centje verdiend. Ook is er bv een fotoshoot geveild van een fotograaf waarvan de opbrengst ook voor mijn EK spaarpot was. En zo zijn er dus heel wat "acties" op touw gezet om mij te helpen. En het resultaat is dat ik dit jaar WEL naar het EK in Oostenrijk kan! Er is daar erg veel concurrentie dus we zullen zien wat het wordt... in ieder geval wordt het een hele ervaring.

Wat maakt Penthor bijzonder? Tja, ik zou nu misschien de "standaard" dingen als: werkwillig, betrouwbaar e.d. op moeten schrijven... Maar wat Penthor nu juist zo bijzonder maakt... Ik "ken" hem nu 12 jaar, en als ik naar hem kijk zie ik geen paard... maar een vriend!...

En dat vind ik bijzonder.

Foto Jos Karouw

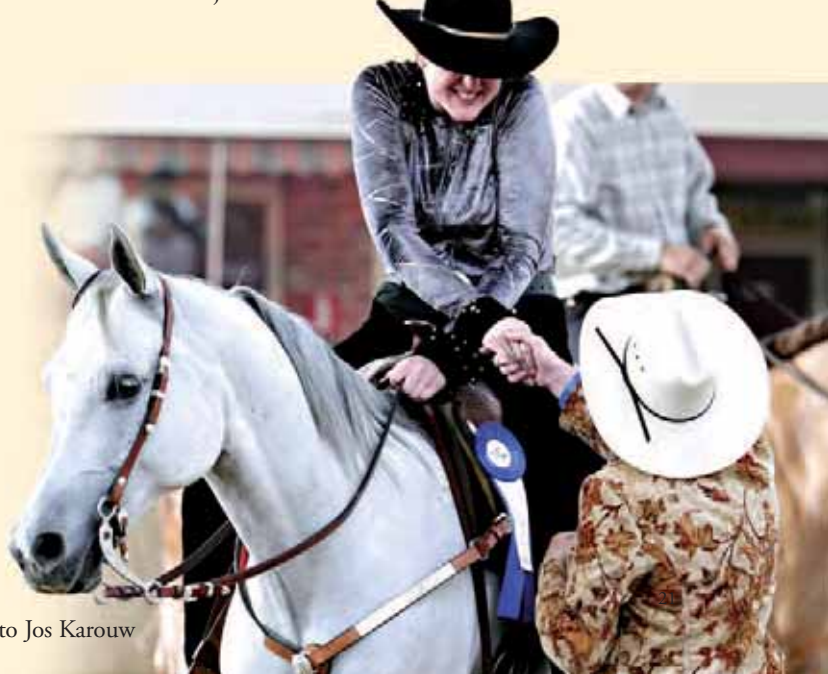

Foto Jos Karouw

HIGHPOINT WESTERN HORSEMANSHIP 2006 EN HIGHPOINT VERSATILE HORSE 2006 KRISTA STERRENBURG MET SCORPIO *W

Foto fabienne-fotografie.nl

Scorpio *W (v.Nabob x Naninja v.Abdullah) is een bij het Arabisch Volbloedpaarden Stamboek goedgekeurde voshengst uit 1998. Sinds 2005 mag ik mij gelukkig prijzen dat ik met hem aan de slag kan zijn. Scorpio *W is enorm veelzijdig, atletisch en werkwilleg, daarnaast heeft hij ook nog eens 'looks...'

In de korte periode die wij in 2005 samen startten, konden we al niet klagen, hij sleepte hier toen onder andere al een Highpoint Western Pleasure uit en verdiende het AVS Western Prestatie Predikaat Horsemanship. In 2006 werd hij DAWRA Nederlands Kampioen in de Western Horsemanship en Versatile Horse. Samen met alle andere punten die waren behaald werd

Scorpio *W dan ook terecht winnaar van deze twee

Highpoints. Extra leuk is dat dit ook niet onopgemerkt bleef buiten de western-sport, het

leverde een derde prijs op bij de Rabobank Sportprijs van het Jaar

Foto fabienne-fotografie.nl

foto Jos Karouw

verkiezing. Iedere prijs die je weer wint, speciaal met Scorpio*W, is weer te gek. Het is zo'n waardering voor zijn talent en inzet. Het maakt hem voor mij ook erg bijzonder, een prachtig paard met zulke mogelijkheden! Wat dat betreft ben ik echt 'verslaafd' aan het Arabisch Volbloed. Ik vind het persoonlijk een enorme kick zo'n sierlijk paard in de Pleasure te rijden. Als we het dus over Western Pleasure hebben...ride with pride..., it's easy for an Arabian! Dit jaar hopen wij de koers voort te zetten, dus weer op naar het NK en hopelijk ook richting het Europees Kampioenschap voor Arabische Sportpaarden in Oostenrijk. Wat de DAWRA betreft, daar ben ik al sinds de oprichting in 1998 lid van. Eerst gewoon lid, daarna in het bestuur als penningmeester....secretaris, tot nu: voorzitter. Met de DAWRA samen wil ik de Volbloed Arabier als Westernsportpaard blijven promoten, het niveau naar een hoger level zetten, maar ook de liefde en enthousiasme voor western en de Arabier hoog in het vaandel houden. In 2008 bestaat de DAWRA tien jaar.... Tijd voor een feestje!

HIGHPOINT REINING 2006 ANASTASIA ZWEEKHORST MET VAYBIAN

Vaybian is een 12-jarige ruïn van Nabob x Vandoya. Op een veiling in Alkmaar heb ik Vaybian van de fokker kunnen kopen en heb ik hem zadelmak gemaakt. Hij was nog hengst toen ik hem kocht, maar Vaybian was nog erg groen, dus diezelfde zomer heb ik hem laten ruïnen. Sinds mijn 10e jaar rij ik paard. Het western rijden trok me vanaf het begin al aan. Met Vaybian ben ik in training gegaan bij Mikel Wasser en samen hebben we een hoop geleerd. Met mijn Arabier Vaybian heb ik in 2006 het absolute dieptepunt mee gemaakt en een hoogtepunt in onze carrière. Het dieptepunt kwam eind januari toen hij na een dag koliekerig te zijn geweest niet meer op zijn benen kon staan. We zijn midden in de nacht richting Utrecht gereden. Waar hij diezelfde nacht nog werd geopereerd. Na een week op de IC van Utrecht ging het langzaam de goede kant uit en mocht hij weer mee naar huis. Daarna hebben we ook nog een paar angstige momenten mee gemaakt, maar vanaf half mei kon ik de training weer oppakken en zijn we hard aan het werk gegaan om half september klaar te zijn voor het NK in Marienheem. Op het NK hebben we deelgenomen aan de reining voor Arabieren en hier werd hij eerste. Dit heeft bijgedragen aan het benodigde aantal punten voor de Highpoint Reining 2006. Ik ben erg trots op Vaybian dat hij dit samen met mij voor elkaar heeft gekregen.

Foto
Liesbeth Eekhout

Foto Liesbeth Eekhout

De reining vind ik het leukste onderdeel van het westernrijden. Hoewel het werken met koeien mij ook erg aantrekt. Sinds 1999 ben ik lid van de DAWRA, vooral om met Arabieren tegen

Arabieren wedstrijden te rijden. Het is een gezellige club die ieder jaar weer een afwisselend programma op de kalender zet. Als de training dit jaar goed verloopt ben ik zeker van plan om weer deel te nemen aan het NK eind september in Marienheem. Mijn groom heeft in ieder geval al een week vrij gepland!

HIGHPOINT TRAIL 2006 BRENDA HAZEWINDEUS MET GIZMO

Gizmo (G Basgier x Nelinka) is nu 13, ik heb hem nu zeven jaar. Toen ik hem kocht kon hij niet veel, was super dik en lekker dwars. Ik ben nu twee jaar lid van de DAWRA. De leukste onderdelen vind ik de trail, horsemanship, reining en de koeien onderdelen. De reining gaat ons nog niet zo best af, maar we gaan er voor trainen om dit jaar daarin goed te starten. Dit jaar doen we ook weer mee met het NK DAWRA, sowieso de onderdelen pleasure, horsemanship, trail en reining. In het WRAN NK hoop ik de horsemanship en de trail te starten. Ik had niet verwacht dat we afgelopen jaar zo goed zouden presteren, want Gizmo heeft een tijd met een ontsteking op zijn rug gezeten en twee weken voor het NK was hij kreupel. We hebben dit jaar te weinig kunnen oefenen, maar hij ging er helemaal voor, echt een topper! Na een moeilijke start kan ik nu dan toch echt lezen en schrijven met hem. Ik heb altijd al een zwak gehad voor Arabieren, ik vind het hele mooie paarden en ze zijn lekker pittig en leergierig, zoals ook Gizmo!

Foto Jos Karouw

Foto Jos Karouw

Dutch Champion
Western Riding
2006

Als ik aan wormkuren denk, moet ik altijd denken aan een kort verhaal van de befaamde schrijver Roald Dahl. In dit korte verhaal krijgt een oud tantetje, in goeden doen, van haar hebbelijke neef en nicht alle dagen wat arsenicum door het eten. De bedoeling was natuurlijk dat ze sneller dood zou gaan, zodat de erfenis verdeeld kon worden. Het oude dametje werd echter kwieker en gezonder en steeds levenslustiger. Zij had geen last van het arsenicum, maar de wormen gingen er aan dood...

PAARDEN, WORMEN EN WORMKUREN

Door Hanneke Brand

Uit dit verhaal blijken twee dingen: vroeger werd mens en dier met arsenicum ontwormd en de lichamelijke conditie heeft te lijden onder de aanwezigheid van wormen.

Ook de lichamelijke conditie van het paard kan sterk te lijden hebben van een ernstige wormbesmetting en vrijwel ieder paard in Nederland is besmet. Wormbesmetting kan lijden tot diarree (voor veulens zeer gevaarlijk), verstopping en koliek (kan fataal zijn), vermagering, doffe vacht, bloedarmoede, longproblemen, verzwakte aderen en bij drachtige merries kunnen ernstig geperforeerde darmen zelfs scheuren tijdens het geboorteproses door het persen, met dodelijke afloop.

De meeste eigenaren onderkennen de gevaren en houden zich netjes aan een ontwormschema. De wormfabrikanten adviseren zonder uitzondering om iedere 6-8 weken te ontwormen. Natuurlijk, dat betekent voor hen omzet. Maar geleidelijk aan veranderen de inzichten over de wijze waarop ontwormd moet worden, niet meer strak in het schema, maar individueel afgestemd op leeftijd en wijze waarop het paard wordt gehouden. Bovendien zijn niet alle soorten parasieten even ziekmakend en zijn de chemische middelen niet allemaal even ongevaarlijk. Om een individueel ontwormingschema op te stellen, kan men een mestonderzoek laten doen waarbij de hoeveelheid en soort eieren worden geteld. Paarden die veel eieren uitscheiden kunnen vervolgens gericht ontwormd worden, paarden die weinig eieren uitscheiden, hoeven niet of minder vaak ontwormd te worden. Ter 'lering ende vermaek' vindt u hieronder een overzicht van de in Nederland levende wormsoorten waar onze paarden last van kunnen hebben.

Wormsoorten

Grote en Kleine bloedwormen – Strongyliden

Bloedwormen, zo genoemd omdat de larven van deze groep een bloedrode kleur hebben.

De levenscyclus van de verschillende strongyliden is buiten het paard identiek. Eitjes van de bloedwormen komen met de mest op de weide. Binnen enkele dagen kruipt een larfje uit het eitje en het ontwikkelt zich verder tot een infectieus larfje. De groei is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden, maar optimaal bij warm vochtig weer. Onder koelere, vochtige weersomstandigheden

kunnen infectieuze larfjes tot 3 maanden overleven op de weide; bij droog, warm weer is de levensduur van een larfje op de grond een stuk korter.

Bij vochtig weer verplaatsen larfjes zich langs de grashalmen naar boven en worden zo tijdens het grazen door het paard naar binnen gewerkt. Binnen het paard vindt verder de ontwikkeling van larve tot volwassen worm plaats. De ontwikkeling binnen het paard verloopt bij grote en kleine bloedwormen wel verschillend!

Bloedworm

De grote strongyliden in het paard

Nadat de grote strongylide-larve met het gras is opgenomen, werkt de larve zich bij aankomst in de dikke darm onmiddellijk door de darmwand. Hierna verplaatst de larve zich door de slagaders van de dikke darm naar de grote lichaamsslagader of aorta. Hier aangekomen vindt een vervelling plaats waarna de larfjes zich via de bloedbaan weer terug laten voeren naar de dikke darm. Hier dringen ze opnieuw door de darmwand heen om

Larven in dauwdruppel

Gezonde darm

Ontstoken dikke darm

zich in de darm tot volwassen worm te ontwikkelen. Tijdens dit proces kunnen de (slag)aderen beschadigen en nadat de volwassen worm teruggekeerd is in de dikke darm, houdt hij zich door bloedzuigen in leven. Hierdoor kan krampkoliek, koorts, vermagering en bloedarmoede ontstaan. Beschadigde bloedvaten kunnen zelfs leiden tot verlamming en kreupelheid!

De kleine strongyliden in het paard

Nadat de infectieuze larfjes in het paard zijn aangekomen, penetreren ze bij aankomst in de dikke darm direct het slijmvlies van de dikke darm. Daar kruipen ze vervolgens twee tot drie maanden rond; het afweersysteem van het paard reageert sterk op de indringers, met als resultaat een ontstoken darmwand (zie de foto's gezonde vs zieke darm) Vooral jonge paarden kunnen hier veel last van hebben.

De volwassen wormen in de darmlholte (darmlumen) communiceren met de larven in de darmwand. Zij kunnen de larfjes informeren dat er voldoende eierleggende wormen in de darmlholte aanwezig, waarna de larfjes in 'winterslaap' gaan. Het afweersysteem van het paard kapselt vervolgens de larfjes in en deze kunnen wel drie jaar in rust blijven. Wanneer er vanuit het darmlumen een signaal komt dat er onvoldoende volwassen wormen aanwezig zijn, trekken de larfjes vanuit de darmwand naar het darmlumen. Hier ontwikkelen ze zich in ongeveer twee maanden tot volwassen, eierleggende wormen. Soms is de migratie vanuit de darmwand zo massaal, in het voorjaar of na een ontworming, dat delen van het slijmvlies van de dikke darm kapot gaan door de larven die zich vanuit de darmwand een weg banen naar het lumen. Wanneer dit gebeurt, is het paard ernstig ziek, krijgt zware diarree (wormpjes zijn zichtbaar in de mest), koliek, bloedarmoede, vermagering. De wintercyathostominose (trek in late winter/vroege voorjaar) is de voornaamste besmettingsbron voor deze wormen. Alleen de chemische stof moxidectine heeft effect op de ingekapselde larven.

Spoelwormen

De paardenspoelworm is 30 -50 cm lang en zeer vruchtbaar. Elke vrouwelijke worm kan tot 200.000 eitjes per dag leggen. De buitenste laag van de eitjes is kleverig waardoor de eitjes overal aan plakken.

Spoelwormeitje

De eitjes zijn door nog twee lagen goed beschermd tegen droogte, temperatuursverschillen en chemische stoffen en kunnen tot 10 jaar infectieus blijven! Doordat de eitjes zo goed buiten het paard kunnen overleven en omdat de larve al in het ei begint te groeien, vindt besmetting niet alleen in het land plaats, maar ook op stal. Met name jonge paarden hebben last van deze worm en vooral wanneer ze verschillende leeftijden door elkaar lopen.

Na aankomst in de darm kruipt het larfje uit het eitje, gaat meteen door de darmwand en komt via de bloedbaan in de lever terecht. Na passage door de lever gaan de larven via de bloedbaan naar de longen van het paard. Hierdoor kan longontsteking ontstaan, waarbij eventuele longbeschadiging vaak permanent is. Na een aantal vervellingen in de longen worden de larven via de luchtpijp opgehoest door het paard en vervol-

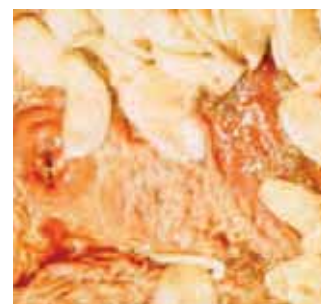
gens doorgeslikt. Teruggekomen in de dunne darm vindt de laatste vervelling plaats, nu is de worm volwassen. Wanneer er groot aantal volwassen wormen aanwezig is, kan er een (gedeeltelijke) verstopping van de dunne darm ontstaan, met als gevolg koliek. Recent onderzoek aan de faculteit Diergeneeskunde in Utrecht geeft aangetoond dat 63% van de spoelwormen in Nederlandse veulens resistent zijn tegen ivermectine, het actieve bestanddeel in veel gebruikte wormkuren als bijvoorbeeld Eraquell, Eqvalan, Noromectine en Equimectine. Idealiter worden veulens vanaf vier maanden om de twee maanden gecontroleerd op spoelwormen. Ontworm met een product gebaseerd op pyrantel of fenbendazole als spoelwormeitjes worden gevonden.

Lintwormen

Een volwassen paardenlintworm leeft in de dunne darm en blinde darm en zet zich met vier haken vast in de darmwand. Vanuit deze kop groeit de worm in segmenten van drie a vier centimeter aan (net zoals de 'rijstkorreltjes' van de honden- en kattenlintworm) en deze delen zijn in de mest terug te vinden. De worm zelf kan vele meters lang worden en het zal niet verbazen dat dit tot koliek kan leiden.

Lintwormeitje

Lintworm

De lintworm heeft een indirecte levenscyclus is daarmee heel anders dan andere parasieten. Indirecte levenscyclus houdt in dat de worm een tussengastheer nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen. De tussengastheer van de lintworm is een vrij levend grasmijtje, dat vanuit de mest de lintwormeitjes opeet. Deze mijt komt in zeer grote aantallen voor de op Nederlandse weides en wordt ook dikwijls in hooi en stro gevonden. De met lintwormlarfjes besmette mijtjes worden tijdens het grazen door het paard opgenomen. De larfjes ontwikkelen zich dan binnen het paard tot volwassen lintwormen. De eerste lintwormeitjes verschijnen na 6-10 weken in de mest. Oude vervilde weides zijn een risicofactor omdat hier veel mosmijtjes leven. De chemische stof praziquantel is eigenlijk het enige middel dat effectief lintwormen bestrijdt.

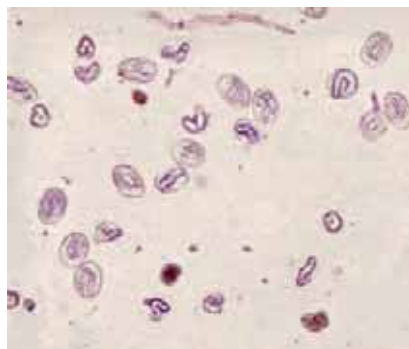
Longworm

Deze worm komt vooral voor bij ezels. De ezel heeft zelf zelden last van de besmetting. Worden paarden samen met ezels gehouden of geweid op land waar kort tevoren ezels hebben gelopen, kan het paard besmet worden. Een paard met een longwormbesmetting heeft een hardnekkige, droge hoest en een verminderde eetlust. De longen zijn aangetast door de wormen, waardoor het paard dampig kan worden.

Veulenworm

Veulenworminfecties (*Strongyloides Westeri*) komen voornamelijk voor bij jonge veulens die door de moeder worden besmet. Dit fenomeen is ook bekend bij honden en katten. Net na de geboorte wordt een bestaande sluimerende infectie in het moederdier geactiveerd en komen de larfjes via de moedermelk in

het veulen terecht. Binnen 10 dagen na opname hebben de opgenomen larven zich al ontwikkeld hebben tot volwassen wormen die weer eitjes uitscheiden met de mest. De larfjes die uit deze eitjes komen, kunnen door de huid van het veulen

Strongyloides eitjes

kruipen en zo het jonge dier herinfecteren. Goede stalhygiëne is essentieel om ernstige infecties te voorkomen. Dit houdt in het dagelijks verwijderen van (veulen)mest, de stal droog houden en het zeer regelmatig vervangen van de bedding.

Aarsmade

Aarsmadewormen kennen geen migratie (kruip)route door het lichaam. De volwassen aarsmadewormen verblijven in de endeldarm. Als het paard slaapt of uitrust, kruipen de volwassen wormen naar buiten en leggen dan kleverige eitjes rond de anus van het paard, waarna de volwassen wormen weer terugkruipen in de endeldarm. De infectieuze eitjes vallen daarna op de weide en worden door andere paarden met het grazen weer opgenomen. De ontwikkeling van eitjes tot volwassen worm duurt ongeveer 5 maanden en vindt plaats in de dikke darm. Het belangrijkste symptoom dat we zien bij besmetting met aarsmaden is jeuk rond de staartaanzet. De jeuk is vervelend, maar verder niet bedreigend. Doordat volwassen wormen altijd in de darmen van het paard zitten en er geen kruiproutes door het lichaam zijn, is de overlast gering. Onder Nederlandse omstandigheden spelen aarsmaden feitelijk geen rol. Doordat de eitjes niet in de mest worden afgezet maar op de huid rond de anus, zullen er bij mestonderzoek bijna nooit eitjes gevonden worden.

Paardenhorzel

De volwassen paardenhorzel is een bruine harige, op een bij lijkende vlieg, met slechts één paar vleugels van ongeveer 2 cm grootte. De volwassen paardenhorzels zien we in de zomermaanden vaak rond het paard vliegen. Vrouwelijke vliegen

Paardenhorzel

leggen hun eitjes op het hoofd of op de benen van het paard. Elke vlieg legt ongeveer 1000 eitjes. Het paard likt de eitjes op, waarna ze uitkomen in de mondholte. Vervolgens dringen ze het mondslijmvlies binnen. Na een verblijf van enkele weken verplaatsen de larven zich naar de maag, hier vestigen ze zich aan de maagwand om te overwinteren. In het late voorjaar laten de larven zich los van de maagwand en verlaten met de mest het lichaam. Aanvankelijk kruipen ze de grond in, maar na een aantal weken en vervellingen verschijnt de volwassen vlieg en begint de cyclus opnieuw.

Meer dan 50% van de Nederlandse paarden is geïnfecteerd met paardenhorzellarven. Zichtbare problemen zijn irritatie aan het mondslijmvlies en bloedingen en zweren in het maagslijmvlies. Dit kan leiden tot verlies van eetlust en dus tot verlies van conditie. De gele eitjes zijn duidelijk zichtbaar en het verwijderen hiervan (wassen met harde borstel, speciale mesjes) doorbreekt de cyclus.

Wormbestrijding

De meeste paardeneigenaren zullen hun lieveling bij tijd en wijlen ontwormen, misschien zelfs volgens aanwijzingen van de fabrikant iedere zes weken. Een steeds groter worden probleem is echter dat wormen resistent worden tegen bepaalde middelen. Deze resistentie ontstaat door te vaak ontwormen, of door te weinig wormmiddel per keer te gebruiken. Dit laatste is iets waar vooral de steeds groter wordende KWPN-ers last van hebben, zodat er nu zelfs al wormspuiten voor paarden van 800 kg op de markt zijn, ik herinner me van heel vroeger dat er toen voor 500 kg lichaamsgewicht in zo'n spuitje zat. Wij zullen voor onze lichtere Arabieren doorgaans genoeg hebben aan een spuit met 'gewone' inhoud (Weet u trouwens wat u paard weegt? Of wat een veulen weegt?)

Ter bestrijding van wormen staan verschillende groepen chemicaliën ter beschikking. Er gaan verschillende verhalen de ronde hoe je daarmee om zou moeten gaan. Iedere keer een ander middel, dus afwisseling, altijd hetzelfde, het ene jaar het een, het andere jaar het ander. Wanneer u op de hoogte bent van de werking van de bepaalde stof kunt u gericht ontwormen, daarom volgt hieronder een overzicht van de verschillende chemische groepen. Door mestonderzoek te laten verrichten, kunt u nagaan met welke soorten wormen de paarden besmet zijn, waardoor een het ontwormingsprogramma nog beter toegespitst kan worden op het individuele paard.

Benzimidazolen

Wormkuren uit deze groep kunnen eindelijk alleen nog worden gebruikt ter bestrijding van spoelwormen, de overige wormsoorten zijn vrijwel resistent tegen dit middel.

Pyrimidinen

Tot deze groep behoort Pyrantel, met een werkingsduur van zes weken. Dit middel werkt niet tegen de strongyliden in rust. Het middel zou in dubbele dosering ook tegen lintworm werken, hoewel ook hier al resistentie is geconstateerd, zij het minder dan bij de voorgaande groep.

Macrocyclische lactonen

Tot deze groep hoort het bekende ivermectine (werkingsduur 8 weken) en moxidectine (werkingsduur 12 weken). Bij lage besmetting en weinig jonge dieren in de groep kan de werkingsduur langer zijn.

Beide middelen werken goed tegen de meeste wormen, behalve tegen de lintworm en kleine strongyliden in rust. De spoelworm is op veel plekken in Nederland al resistent tegen dit middel.

Praziquantel

Het enige middel tegen lintworm, wordt vaak gegeven in combinatie met andere wormbestrijdingsmiddelen.

Zoals hierboven al gesteld, is resistentie een toenemend probleem. Als wormen resistent zijn voor een bepaalde groep, zijn ze resis-

tent voor alle middelen uit die groep. Er worden op korte termijn geen 'nieuwe ontdekkingen' verwacht ten aanzien van de soorten bestrijdingsmiddelen. Dit houdt in dat men zorgvuldig met de beschikbare middelen moet omgaan, vergelijk het maar met de resistentie tegen antibiotica in de geneeskunde.

Onderzoek in Groot-Brittannië bij een groep volbloeds liet zien dat de dieren op de dag van ontwormen geen eieren in de mest hadden. Op dat moment ontwormen heeft geen enkele zin en het werkt resistentie in de hand. Het is daarom veel beter om eerst een mestonderzoek te laten plaatsvinden, waaruit duidelijk wordt welke paarden met welke wormen zijn besmet. Hierna kan gericht ontwormd worden, waardoor de kans op resistentie verminderd. De hoeveelheid wormen in de mest wordt onder andere bepaald door de weerstand van het paard en dat is weer erfelijk bepaald. Dieren met een hoge weerstand en lage wormei-aantallen in de mest hoeven niet noodzakelijkerwijs ontwormd te worden.

In 2005 is voor het eerst resistentie van kleine strongyliden tegen ivermectine gevonden in zowel Duitsland als Engeland. Het is waarschijnlijk een kwestie van tijd voordat deze resistentie ook in Nederland opduikt. Bij resistentie van kleine strongyliden tegen één wormmiddel zijn er nog alternatieven voorhanden. Zodra deze strongyliden resistent worden tegen 2 of 3 middelen tegelijk zal bestrijding uiteindelijk onmogelijk worden.

Bij aankomst van een nieuw paard op stal wordt er vaak wel gelet op verkoudheid en dergelijke, maar in feite zou het paard ook gecontroleerd moeten worden op wormbesmetting, alvorens het dier op de wei toe te laten. Ook is het zaak jonge dieren goed te controleren en gericht te ontwormen.

Wormetelling

Een wormetelling is het werkelijk tellen van het aantal wormeitjes in een mestmonster van een paard. In een laboratorium wordt daarvoor een kleine hoeveelheid mest afgewogen en opgelost in water. Vervolgens wordt een gedeelte van de water/mest oplossing in een telkamer gebracht en de aanwezige wormeitjes worden onder de microscoop geteld. De uitslag wordt uitgedrukt als het aantal worm eitjes per gram mest: EPG. De uitslag van een wormetelling geeft een goede indicatie hoe hoog de wormbesmetting bij uw paard is.

Een telling van minder dan 200 eitjes per gram (EPG minder dan 200) is een lage telling en geeft aan dat er weinig eierleggende wormen in de darmen zijn.

Bij een EPG van 200 is ontwormen, onder de meeste omstandigheden, niet noodzakelijk. Een EPG boven de 1200 wordt als een hoge telling beschouwd. De uitslag van een EPG zal nooit lager gaan dan "een EPG minder dan 50. Er zal nooit een "0" uitslag worden gegeven.

Dit is (inter)nationaal zo afgesproken.

U kunt uw dierenarts meer informatie vragen over het nemen van mestmonsters, of een mestmonsterset online bestellen bij het Veterinair Parasitologisch Laboratorium. Uit eigen ervaring weet ik dat u daags nadat u het mestmonster hebt verzonden, de uitslag per email in huis hebt.

Weidemanagement

95% van de wormen bevinden zich buiten het paardenlichaam! Goed weidemanagement is daarom een essentieel onderdeel van wormbestrijding. De ideale situatie zou zijn

dat er maximaal 1 paard per hectare wordt gehouden - een vrijwel ondenkbare situatie in Nederland. We moeten daarom andere maatregelen nemen, zoals paarden om de vier weken omzetten naar een schone wei, de door paarden begraasde wei vervolgens door andere dieren laten begrazen, het gras regelmatig bloten, mestballen van het land verwijderen (2x per week). Voor het laatste zijn zelfs speciale stofzuigers ontwikkeld.

Een goed en consequent uitgevoerd weidemanagement verlaagt de infectiedruk en daarmee de noodzaak tot vaak ontwormen.

Ontwormingsmiddelen bestaan uit chemische middelen en zijn daarmee een belasting voor zowel het paard als het milieu. Op korte termijn worden veranderingen in de genesmiddelenwet verwacht: wormkuren zullen dan alleen nog op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn. (POM, Prescription Only Medicine). Mestonderzoek zal dan een belangrijker rol gaan spelen in de wormbestrijding, zoals dat nu al het geval is in Groot-Brittannië en Denemarken.

Tot slot: er zijn ook homeopathische of natuurlijke ontwormingsmiddelen in de handel, veelal gebaseerd op knoflook. Zelf heb ik een maal een paard vanaf zijn tiende dag tot zijn tweede jaar, uitsluitend met een dergelijk middel 'ontwormd'. Toen ik hem als tweejarige een 'echte' ivermectine-wormkuur gaf, wist ik niet wat ik zag toen ik de volgende dag ging uitmesten. Borden vol spaghetti, oftewel, massa's wormen, vooral spoelwormen, tot wel 50-60 cm lang en ook rode bloedwormen. Voor mij het overtuigende bewijs dat wormen niet voor knoflook op de loop gaan!

Bronnen: www.wormbestrijding.nl website van het Veterinair Parasitologisch Instituut, foto's en inhoud. Diverse websites van dierenartsenpraktijken. De Hoefslag.

Hippo paardenverzekering

24 uren service

**Verzeker uw paard direct per telefoon,
Of vraag gratis een offerte aan**

- Paardentrailer 1,5% per jaar
- Rijtuig 2,5% per jaar
- Zadel/Tuig 4,5% per jaar
- W.A. paard € 16,- per jaar

Paardenvrachtauto		Min.	Max.
2-paardswagen	W.A.	€ 70,-	€ 280,-
3-paardswagen	W.A.	€ 85,-	€ 340,-
4-paardswagen	W.A.	€ 92,-	€ 367,-
Meer dan 4 paards	W.A.	€ 105,-	€ 421,-

- * 100% uitkering bij overlijden, ook bij oudere paarden
- * Onze voordelige premies kunnen per maand
- * Bij afkeuring geen verplichte inname van uw paard
- * Ziektekostendekking mogelijk bij elke dierenarts en paardenkliniek

Voor geheel Nederland en België

**Tel: (0031) 0531 63 61 26
Fax: (0031) 0531 68 11 59**

WWW.HIPPOPAARDENVERZEKERING.NL

FOTOWEDSTRIJD

In de afgelopen maanden hebben we ontzettend veel foto's binnengekregen, dus wat dat aan gaat kan de fotowedstrijd succesvol worden genoemd. MAAR, jammer genoeg worden niet altijd alle gegevens erbij vermeld, waardoor wij de foto's niet in een bepaalde rubriek kunnen plaatsen en dus niet kunnen laten meedingen naar de eerste prijs.

De voorwaarden:

Foto moet minimaal 300 dpi zijn, anders kan deze niet op voorpaginaformaat worden afgedrukt.

We hebben verschillende rubrieken:

Paard in beweging, fotograaf ouder dan 16

Paard in beweging fotograaf jonger dan 16

Paard in rust fotograaf ouder dan 16

Paard in rust fotograaf jonger dan 16

Veulens, fotograaf ouder dan 16

Veulens, fotograaf jonger dan 16

Als de (leeftijd van de) fotograaf niet vermeld wordt, delen we in boven de 16.

Het fotobestand moet een naam hebben en de bijbehorende tekst MOET in een worddocument worden vermeld met dezelfde naam als de foto.

Foto's die slechts met een nummer worden ingezonden, worden niet beoordeeld en tekst in de email wordt niet meegenomen. Dat klinkt heel onaardig, maar met bijna honderd ingezonden foto's is er voor ons geen beginnen aan om foto's terug te vinden als ze geen naam hebben. Iedereen mag net zo vaak meedoen als ze willen; de allermooiste foto, die ook aan alle technische eisen voldoet, komt in het decembernummer op de voorpagina te staan.

Rubriek: Paard in beweging, fotograaf ouder dan 16

Eervolle vermelding (slechts een eervolle vermelding voor Amerika, het dpi-aantal is te laag en daarom kan deze foto niet meedingen naar de hoofdprijs)

Amerika

Deze foto heb ik (Angelique Haverkamp) in februari 2007 gemaakt. Op de foto staat mijn lievelings- en verzorgpaard

Amerika (Madiar x Artemidia v.Mukomol) geboren op 2 februari 1999.

Eigenaar: O.R.J Dopper

Fotograaf: Angelique Haverkamp (16 jaar, 17-01-1991)

Rubriek: paard in rust, fotograaf ouder dan 16.

Echte liefde

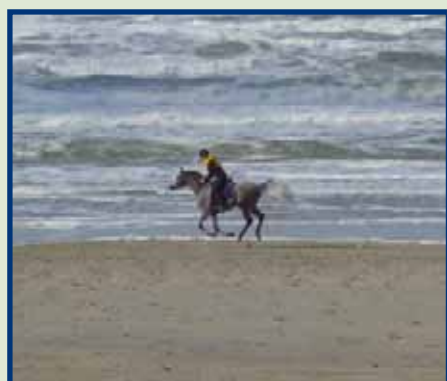
Hier zien jullie (rechts) Casporans Massada (A10417) en (links) de quarter Goldy. Twee echte vrienden. Als het nou geen twee ruïnen waren, kwam er misschien nog wel een quarab van...

Eigenaar van Goldy is Paulette Zorn. Eigenaar van Massada en tevens de fotograaf is Marjon ten Hove.

Rubriek: Paard in beweging, fotograaf ouder dan 16

Erica Heldens met D-Prodigy op het strand in Katwijk

Fotograaf :
Theo Heldens,
geboren
02-09-1961
Paard:
D-Prodigy
Primo x
Dolce Vita,
geb 2001
Ruiter:
Erica Heldens,
geboren
19-03-1988

Rubriek: Paard in rust fotograaf ouder dan 16

Munir gluurt door het raam

Munir is een heel nieuwsgierig paard. Hij gluurt zomaar naar binnen.

Fotograaf:
Anne
Marie
de Jong
(eigenaar
Munir)
Paard:
Munir =
Mr
Prospector
x Muvita
(10 jaar)

ENDURANCESEIZOEN VAN START

NEDERLANDSE REÛNIE IN HELCHTEREN

Door Brigitte Kylian

Op zondag 25 maart vond de eerste endurance wedstrijd in Helchteren, België plaats. In de diverse rubrieken kwamen Nederlanders aan de start. Brigitte Kilian en Manara Samira (v. Masada Massoud, AVS) behaalden een 17e plaats (van de 30 starters) in de rubriek 30 km. Op de 40 km veroverde Janet Lam en Bugainvilia een 5e plaats, Nina Bien en Rex een 9e plaats, Jos Bien en Tsarina een 10e plaats en Ineke Westers en Elu een 11e plaats. In de rubriek 60 km behaalde van Dutch Joy endurance team Yvonne van der Velde en Joy Beatle (v. Joy Jashin, NRPS) een mooie 4e plaats, Harry Kronemeijer en Joy Touch of Cherain (v. Joy Jashin, NRPS) een 5e plaats en Melisa Huijsman en Joy Escobar (v. Kais, AVS) een 6e plaats. In dezelfde rubriek werden Tonkie Collee en Maeike Woelinga met hun IJslandse pony's Vaskur en Hundla respectiebelijk 11e en 12e. Op de langste afstand van 80 km behaalde Willem Koet met Tempter (v. Arben, AVS) een knappe 9e plaats, Carmen Romer en Eddie R een 10e plaats en Jarmila Lakeman en Joker R (v. Joy Jashin, NRPS) een 11e plaats.

Het parcours was erg mooi, zanderig met stukken diep zand en verraderlijke modder. De paden waren doorgaans breed en liepen kilometerslang rechtuit. De route voerde langs velden en door bossen maar ook voor een groot deel over de heide van het militair domein. De route was goed zichtbaar aangegeven en het nieuwe Belgische systeem werkt prima. De indeling van de afstanden is nu veranderd. Er is een 20 km rubriek waar Nederlanders niets aan hebben - de afstand is te kort en telt dus niet mee als wedstrijd - en een 40 km in 2 fasen, welke een ideale korte klasse II afstand is en gezien de Nederlandse deelname erin, meteen al populair. Ook het weer zat mee, het was overwegend zonnig en droog. Kortom, Helchteren was weer een groot succes. Meer informatie: www.vlp.be

Voorts ontvingen we met dank aan Karin Spanjersberg ook nog de uitslagen van enkele andere wedstrijden. De redactie zou het zeer op prijs stellen als deelnemers aan verschillende wedstrijden gedurende het wedstrijdseizoen kleine verslagen en wellicht wat foto's van zouden willen inzenden.

SEVERLOH (D.) 3 MAART 2007

90 km:

- 1 Jannet van Wijk - Zaïra Star - 16 km/u

KOOTWIJKERBROEK 18 MAART 2007

35 km*:

- 1 Joy Kamerling - Diamo - 11.52 km/u
- 3 Adalbert Schwark (D.) - Eleonora - 12.81 km/u

70 km:

- 4 Chantal Palfenier - Elmar's Pirelli - 18.18 km/u
- 5 Nelly de Boer - Riki's Khemira - 17.95 km/u
- 6 Marly van Ditzhuyzen - Czarownica LB - 17.57 km/u
- 7 Joan Eikelboom - Ainhoe Scratch - 17.28 km/u
- 8 Esther Groen - Mendoza's Moreno - 17.07 km/u
- 9 Theo Heldens - D-Prodigy - 16.80 km/u

VAASSEN 9 APRIL 2007

26 km*:

- 1 Joy Kamerling - Diamo - 11.50 km/u
- 3 Martine Kuylboer - Nouguy - 10.51 km/u

- 5 Mandy Bertens - Orsetto - 10.27 km/u

- 8 Sakia Wagenaar - Nina - 12.67 km/u

47 km (1e groep):

- 2 Arjen Jansen-Kieneker - Kien's Verosk - 16.99 km/u

- 5 Eelke van Drunen - Veneto - 15.17 km/u

- 6 Annemieke van der Sande - Omar Romeo Boy - 14.75 km/u

- 7 Veronica Post-Muntz - Yadi'd 'l Yateem - 14.75 km/u

47 km (2e groep):

- 1 Marly van Ditzhuyzen - Czarownica LB - 18.98 km/u

- 3 Mandy van Gelder - Kartachka - 16.19 km/u

- 5 Marion Kouffeld - Rasmira - 15.10 km/u

- 6 Annabel de Zwaan-Sipsma - Kyron - 15.10 km/u

- 7 Ingrid Lether - Gorino - 14.63 km/u

47 km (3e groep):

- 1 Jose Dekker - Nikay - 19.58 km/u

- 3 Mano de Boer - Gitano Loukouma - 16.56 km/u

- 4 Marcel Brandhorst - C.A. Galan - 15.36 km/u

- 6 Olivia Eloï - Magic-Joy - 14.25 km/u

*Met ingang van het wedstrijdseizoen 2007 zijn de reglementen in klasse 1 aangepast. Degene met de snelste tijd wint niet meer automatisch de wedstrijd. Er wordt een puntensysteem gehanteerd, waarbij factoren als de daadwerkelijke hoogte van de hartslag en de wachttijd voor het aanbieden op de P/A een rol spelen. Op deze manier krijgt klasse 1 nog meer dan voorheen de functie van een leerklasse ter voorbereiding op deelname op de langere afstanden.

Op 17 maart was er door het AVS een bezoek aan Jamar Arabians georganiseerd en zeker zestig mensen verzamelden zich op de betreffende zaterdagochtend rond 11 uur bij de stoeterij. Ik vond het jammer dat de meesten hadden besloten met eigen auto te komen; uit ervaring weet ik dat een busreis met gelijkgestemden buitengewoon gezellig is en dat je zo met mensen aan de praat komt die soms een heel andere visie op dingen hebben dan je zelf hebt.

STOETERIJBEZOEK BIJ JAMAR ARABIANS

Door Hein Rosman

We werden zeer hartelijk ontvangen door Christine Jamar waarbij ze ons in het kort de geschiedenis van haar stoeterij vertelde. Zij en haar man Guy kochten in 1978 hun eerste Arabische Volbloedmerries, Rakthala en Zwia; beide merries behaalden internationale successen en fokten goed en daarmee was de 'verslaving' aan de Arabier een feit. De successen smaakten naar meer en Christine en Guy reisden naar Spanje, Polen, Rusland en Egypte om uit te zoeken waar de mooiste Arabieren vandaan kwamen. In hun ogen waren de Poolse de mooiste. En niet alleen de mooiste, maar bovendien waren dit ook paarden die als driejarige allemaal getest worden op de renbaan op stamina en karakter. Echter, in die jaren werden de beste paarden voor veel geld naar Amerika gekocht, dankzij een sterke dollar en gunstige fiscale wetten. Een paar jaar later keerde het tij, de dollar duikelde naar beneden, de wetten werden gewijzigd en vele Amerikaanse stoeterijen zagen zich genoodzaakt uitverkoop te houden. Dankzij een goed contact werd Christine op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en zo konden zij voor relatief weinig geld zeer goede paarden aankopen. Bovendien kon ze in 1991 de hengst Pyrrus (Bandos x Pascha) leasen en een jaar later kopen; zo stond vanaf 1991 de eerste zuiver Poolse gefokte dekhengst bij hen op de stoeterij en hadden ze - op enkele paarden na - ook allemaal zuivere Poolse merries staan.

Later zouden nog de hengsten Pegaz (Palas x Plizka), Gwizd (Probat x Gwiazda) volgen en de merrie Eminencja (Algomej x Ellonga), drachtig van Gwizd. Uit deze combinatie werd de merrie Elegantkah geboren, de moeder van de belangrijkste hengst in het fokkerijprogramma van Jamar: Extreme (vader Ararat).

Christine luisterde goed naar de adviezen van mw. Izabella Zawadzka, toentertijd hoofd afdeling Arabische en Anglo-Arabische paarden van het ministerie van Landbouw. In '99 kreeg zij de kans om de hengst Ekstern te leasen van de Polen. Opnieuw een schot in de roos, want hij past uitstekend bij het merriebestand dat inmiddels opgebouwd was. Uiteraard werd hij geshowd, en hoe, de ene titel na de ander haalde hij binnen. Christine en Guy kijken dan ook al weer vol spanning uit naar de veulens die ze dit jaar van hem verwachten.

Na deze inleiding gingen we naar de gloednieuwe binnen-manège, in een ovaalvorm gebouwd. Zeer doordacht, zo kunnen de paarden zich nooit in een hoek vastlopen of zich in scherpe bochten bezeren. De hal was zo nieuw dat de paarden er volgens mij ook nog niet aan gewend waren. Als eerste liet ze ons haar basisfokmerries zien, waarbij ze uitlegde wat haar fokdoel was en hoe ze dat dacht te bereiken. Ze wees ons op de punten die ze bij haar merries wil verbeteren en liet ons vervolgens producten zien waaruit bleek dat haar ideeën en intuïtie goed waren geweest bij de keuze van de hengst. Mooi was dat ze ook nog een aantal oudere merries heeft staan, waardoor het voor iedereen duidelijk werd hoe zij, van generatie naar generatie, haar visie op het ideale paard probeert te bereiken. Daarbij werden alle vragen enthousiast beantwoord en nam Christine overal de tijd voor.

In haar enthousiasme liepen we vooruit op het middagprogramma, hengsten werden getoond gevolgd door hun kinderen, onder andere kregen we een aantal dochters van Ekstern getoond, zodat zijn invloed duidelijk werd, gevolgd door een Extreme-dochters zodat wij konden zien welk stempel

Extreme vervolgens zette op deze merries. Na de uitstekende lunch werden de hengsten getoond, een spektakel waar iedereen natuurlijk graag naar kijkt. Hierna mocht iedereen rondkijken in de prachtige stallen en andere faciliteiten. Want, de familie Jamar gaat met de tijd mee en heeft een zeer modern laboratorium. Niet alleen wordt het lab gebruikt voor KI, maar ook embryotransplantatie behoort bij hen tot de mogelijkheden. Zo zagen we buiten een dravermerrie met een prachtig veulen van Eberia x Extreme aan de voet. Zelf ben ik hier geen voorstander van, in mijn ogen wordt een merrie zo gereduceerd tot een eitjesfabriek. Ik vind dat je wel zeer commercieel bezig bent als je op die manier uit één merrie meerdere producten per jaar wilt fokken. Maar goed, de techniek is er en het laboratorium van de familie

Jamar voldoet aan de modernste eisen. Tot slot was er nogmaals koffie met gebak en ook wat sterkers voor de liefhebber. Het was absoluut een zeer geslaagde dag, waarbij de liefhebbers veel mooie paarden te zien kregen, veel tekst en uitleg kregen over het fokbeleid van Guy en Christine Jamar en van alles konden vragen. Daarbij mogen we niet vergeten dat Christine niet alleen, enthousiast liefhebber en fokker is, maar ook een veel gevraagd en gerenommeerd internationaal jurylid is. Zij ziet dus veel paarden in verschillende landen en kan zo goed oordelen en vertellen over de ontwikkelingen in de (show-) Arabierenfokkerij.

Christine, bedankt voor de hartelijke ontvangst, Cedés, bedankt voor het organiseren.

Ik ga volgend jaar graag weer mee!

IN MEMORIAM: RH CADANZ *D (G SILKUSTAT X FOCUS FANCIDANCER) **A.9466**

RH Cadanz *D leeft niet meer. Na een periode van ernstige ziekte is Cadanz uit zijn lijden verlost. Hij bleek uiteindelijk een tumor ter grootte van een voetbal aan zijn milt te hebben, die vergroeid was met zijn darmen; daarnaast was hij weer kreupel vanwege zeer chronische hoefbevangenheid, hij had duidelijk veel pijn.

Eigenaresse Karin de Graaf-Wolf: "Het is erg stil bij ons op stal en we missen hem erg, maar willen dat iedereen hem herinnert zoals hij bekend stond met zijn prachtige manen en staart en zijn uitstraling van: Kom maar op ik kan de hele wereld aan..." Cadanz heeft prestatiepredikaat dressuur behaald en was onder amazone Karin de Graaf een trouwe bezoeker van alle AVS dressuurwedstrijden. Hij is slechts 11 jaar geworden.

**BESTGAAND
RIJPAARD**
23 AUGUSTUS 2003

dopper & partners

Assurantie- en pensioenadviesbureau

*Paarden verzekeren is vakwerk!
Wij zijn vakmensen en ook nog objectief*

- Vertegenwoordiging voor Hippo Zorg en Fairmount
- Ook verzekerd bij permanent verblijf in het buitenland
 - Polisvoorwaarden mogelijk in Duits en Engels
- Paardenfinanciering in combinatie met verzekering

Bel, schrijf of e-mail ons voor gedetailleerde informatie:

Postbus 5441 • 3008 AK ROTTERDAM • Tel. 010-4855802 • Fax 010-4862929 • E-Mail dopperenpartners@tiscali.nl

VETERAAN VAN DE MAAND: IWAN OF CHARMY (A 1248) 30 JAAR!

IWAN OF CHARMY
(EFAR A 707 X CHARMY VON
LINSSEN-HOF A 427) 1977

Volgens het keuringsrapport tijdens de Arabische Hengstenshow in Arnhem (febr. 1980): sterk gebouwd, maar te weinig Arabisch type. Afstamming van o.a. Noran en Nadeem, zijn grootvader was Fahred, bekend dressuurpaard. Een volle broer van zijn vader was Jashin, de endurance-ster. Rond zijn derde verjaardag werd Iwan als ruïn afgeleverd in Well, Noord-Limburg. De keurende dierenarts vroeg mij of ik, als ik zou leren vliegen, dan ook in een straaljager zou beginnen! Nou, gevlogen heb ik, in alle richtingen! Zijn bijnaam was destijds niet geheel onterecht IWAN de VERSCHRIKKELIJKE! De eerlijkheid gebiedt mij te vertellen dat ik toen ook niet bepaald een ervaren en kundig amazone was.

Onze Iwan is desalniettemin een typisch veelzijdige Arabier gebleken: een derde plaats in de dressuur op de Limburgse kampioenschappen (NKB); onderlinge wedstrijden springen op de manege; éénmaal een cross uitgereden; verschillende oriëntatieritten gewonnen en uitgezet; met de jongste zoon (toen bijna 6 jaar oud) op de Open Dag van de manege een viertaldemonstratie; en later met hem op paardenkamp; met twee maatjes trektochten gemaakt door de Ardennen en de Kempen; een stuk of zes keer een slijpacht met de Midland Hunt uit Berg

en Dal (w.o. een ladies-hunt); en last but not least een aantal jaren met succes endurance gereden (eerst met mij en later ook nog met onze zoon Joost, toen 11 jaar oud).

Sinds een jaar of dertien staat Iwan bij ons thuis op stal samen met zijn onafscheidelijke maatje Toby (WM Destined Tobe, A 4466), een in Canada gefokte Arabische volbloed, thans 23 jaar oud, doch 10 jaar lang (dek)hengst geweest en nog steeds een echte 'macho'. Samen maken ze wekelijks een heerlijke ontspannen buitenrit in de schitterende natuur van Noord-Limburg. Ondanks het feit dat bij Iwan ooit een gedraaide hartklep (niet operabel) is geconstateerd en zijn inmiddels toch vergevorderde leeftijd, heeft hij (nog) geen fysieke problemen en is hij nog altijd een werklustig en (ook voor kinderen) betrouwbaar paard.

Wij hadden indertijd nooit durven dromen dat onze Iwan, ons 'maatje', gedurende zo'n lange tijd deel zou mogen uitmaken van ons gezin!

Lia, Rik, Daan en Joost Landman

HET ARABISCH VOLBLOEDPAARD: SCHOONHEID, ADEL EN MYTHE UIT DE WOESTIJN - EEN KENNISMAKING

Nog steeds blijft de interesse groeien voor het oudste en meest edele paardenras ter wereld: het ARABISCH VOLBLOEDPAARD.

- Hebt u vragen over de raskenmerken en karaktereigenschappen van het Arabisch Volbloedpaard?
- Wenst u meer te weten over de meesterfokkers in Egypte, Polen, Rusland, enz...?
- Bent u geïnteresseerd in de oorsprong en geschiedenis van dit paard?

- Wilt u meer uitleg over het Arabisch paard (Arabisch volbloed - Arabisch halfbloed - Anglo-Arabier) als show- en gebruikspaar?

Deze en nog veel meer vragen worden beantwoord in een prachtig boek dat werd uitgegeven door het Belgisch Arabische Paardenstamboek. Dit boek met donkergroene linnen band telt 124 pagina's (met talrijke kleurenfoto's van o.a. Van Lent) en is opgesteld in twee talen (Nederlands en Frans) en wordt aan u thuisgestuurd voor slechts € 15,-

AVS EVENEMENTENKALENDER 2007

5 mei 2007

Amateurkeuring, Manege Groenendaal, Bunschoten

5 mei 2007

DAWRA AVS Western Riding Cup 2007
Manege Groenendaal, Bunschoten

17 mei 2007

Open Dag Kossack Stud, Beemster Bedrijvendagen
Vanaf 13.00 uur Presentatie van hengsten
en verkooppaarden

17 mei 2007

Hemelvaart Dressuurwedstrijd
Kossack Stud, Beemster

20 mei 2007

Regionale Keuring West, Oudkarspel

20 mei 2007

DAWRA Reiningclinic
o.l.v. Jan Pieter Koopman, Oud Gastel

25 mei 2007

Algemene Leden Vergadering, Hotel Mercure, Bunnik

2 juni 2007

Dressuurwedstrijd, Hippisch Centrum, Exloo

15 t/m 17 juni 2007

FNW Westernshow met DAWRA klassen
Manege Bartels te Marienheem

23 juni 2007

Arabian Horse Weekend
Manege de Pijnhorst, St. Oedenrode

24 juni 2007

Regionale Keuring Zuid
Manege de Pijnhorst, St. Oedenrode

ECAHO

3 t/m 5 augustus 2007

Europese Sport-Kampioenschappen
Stadl Paura, Oostenrijk

4 augustus 2007

Regionale Keuring Noord
Hippisch Centrum, Exloo

ECAHO

4 en 5 augustus 2007

Lowland Arabian Cup
International ECAHO B-Show
Hippisch Centrum, Exloo

4 en 5 augustus 2007

Internationaal Sportweekend
Hippisch Centrum, Exloo

25 en 26 augustus 2007

Arabissimo
HC de Schalm, Renswoude

15 en 16 september 2007

Nationale Keuring
KNHS Federatiecentrum, Ermelo

25 t/m 30 september 2007

NK Westernriding met DAWRA NK
Manege Bartels te Marienheem

24 en 25 november 2007

Sport Weekend St. Oedenrode
Manege de Pijnhorst, St. Oedenrode

15 december 2007

Nationaal Kampioenschap Dressuur
voor Arabische Volbloedpaarden
Manege Nimmerdor, Leusden

PAARDENMARKT

Aangeboden

Summertimes A.9205.

Een lief, mooi en goed bewegend paard. 11 jr, ruin. Zoekt een serieuze nieuwe baas met een goed en veilig thuis. Prijs n.o.t.k.

Tel. 06-27434826

E-mail: summertamara@hotmail.com

BELANGRIJK

Het AVS magazine verschijnt dit jaar 6 maal. De volgende verschijningsdatum is eind juni (deadline 1 juni). De uiterste datum om artikelen in te zenden is drie weken voor verschijningsdatum. Dus lever tijdig de copy cq uw advertentie in. De redactie verzoekt u de tekst aan te leveren in Word per e-mail. Foto's dienen te voldoen aan een resolutie van minimaal 300 dpi en voorzien te worden van de naam van het paard/persoon waarover het artikel gaat. Foto's waar uitsluitend een nummer aanhangt, zullen niet worden gebruikt. Voor technische vragen kunt u contact opnemen met Erik Straver (sevenwords@wanadoo.nl)

COLOFON

VERENIGINGSBESTUUR

Mw. H. Wehkamp Onvlee

Voorzitter / Keuringen en Shows 0345-651923

Dhr. G. Reisel

Secretaris / Stamboekzaken,

Website en Gebruik 06-20441499

Mw. M. Dijkman

Penningmeester / Personeelszaken 0593-333119

Dhr. C. Bakker

Vice Voorzitter / 2e secretaris / Fokkerijzaken 0570-606141

Dhr. R. Muskee

Lid / 2e Penningmeester 06-42661492

ERELEDEN VAN DE VERENIGING

Mw. C.J.W. Modderman-van Dorssen Dhr. R.C. den Hartog (postuum)

Mw. J. Smarius-Roovers

Dhr. Dr. H. Houtappel (postuum)

Dhr. A. Kuijff

LEDEN VAN VERDIENSTE

Dhr. P. Scheerder (overleden)

Dhr. W. Brinkhuis (overleden)

Dhr. J. Smarius

Dhr. L. Schutrups

Dhr. W. Veltman

Dhr. B. Blaak

REDACTIECOMMISSIE

Mw. H. Rosman-Brand 0518-491399

Dhr. R. Aarse 0181-415885

CORRESPONDENTIE ADRES

AVS Magazine

Tel.: 030-2410001

Postbus 40306

Fax: 030-2415544

3504 AC Utrecht

Email: info@arabier.com / www.avswb.nl

VORMGEVING

Sevenwords grafische vormgeving, Rotterdam

DRUKKERIJ

BibliovanGerwen, 's Hertogenbosch

ADRESWIJZIGING

A.u.b. tijdig uw adreswijziging doorgeven aan het stamboekkantoor te Utrecht, zodat wij er voor kunnen zorgen dat het Magazine op het juiste adres wordt bezorgd.

COPYRIGHT

Overname teksten uitsluitend na toestemming en met bronvermelding. Advertenties en kopij voor het AVS magazine kunnen worden opgegeven via bovenstaand correspondentieadres. Advertentietarieven zijn standaard en vindt u elders in dit blad. Kosten van het zetten en de layout zijn exclusief de gepubliceerde advertentietarieven. Bij meerdere plaatsingen geldt een cumulatief kortingstarief van 5% per extra editie met een maximum van 30% voor een geheel jaar. Hoewel aan de totstandkoming uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteurs, de redactie en het AVS en haar bestuur geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden, noch voor de gevolgen daarvan.

ADVERTENTIETARIEVEN

pagina in combinatie met link	
op homepage website	€ 250,00
1/2 pagina in combinatie met link	
op 'laatste nieuws' pagina website	€ 150,00
1/4 pagina	€ 75,00
1/8 pagina	€ 45,00
Banner op website per maand	€ 12,50
Banner per jaar	€ 120,00
'Paardenmarktjes' inclusief plaatsen foto op website	
en in blad, uitsluitend voor AVS leden 4 regels ...	€ 17,50

Zonder tijdslimiet op website en in de eerstvolgende nieuwsbrief na opgave. Nu mogelijk met foto, mits digitaal aangeleverd. De redactie behoudt zich het recht voor stukken in te korten, te wijzigen dan wel van een voetnoot te voorzien.

NU TER DEKKING

Unieke hengst Amon-Re S

Ashour S **Fikri x Muntasira**
Massouda **Mourad x Yosr**

Zijn legendarische voorouders in combinatie met zijn internationale rencarrière maken hem tot een unieke, zuiver Egyptische 'Pyramid' dekhengst. Stokmaat: 1.57m

Mogelijkheid tot lease
Voor meer info 0031-655342241
www.racehorses.nl

VS arabians

dekhengsten 2007

Nasar

Narew

Neman

Nabeg

Nega

Arax

Kruschina

Kapel

Nalet

Arax

Naletty

Newidimka

Sarwat

Shams el Samarkant

Makena

1e premie

Res. kampioen Marbach (D)

Res. kampioen Babolna (H)

Kampioen Arabissimo (NL)

Verrichtingsonderzoek 100 dg. Marbach 105 p.

Erkend voor andere rassen

Geb. 1991, 1.57, VZAP

Nasar is een imponerende, uitdrukkingvolle donkere vos met opvallende bewegingen en een prachtige hals- en bovenlijn. Hij is karaktervol en zelfverzekerd, onder het zadel cool, betrouwbaar, veelzijdig inzetbaar en een harde werker. Voert in zowel de vader- als moederlijnen bewezen show- en prestatiebloed en heeft zelf ook bewezen dat show- en sportprestaties zeer goed samen kunnen gaan!

Balaton

Kubinec

Kubay Khan

Kosmetika

Naftalin

Volnaia

Vakansia

Karavan

Naslednik

Kubarah (ster)

Carolina

Kogorta

Gwizd

Kariatida

3e premie HK 2006 (NL)

3e premie HK 2007 (NL)

3e pl. Lowlandcup (NL)

Geb. 2001, 1.59, AVS

A.F. Barahbay

Barahbay is een grote en sterk gebouwde vliegenschimmel met erg soepele bewegingen. Hij heeft zeer correct beenwerk, een goed bespierde bovenlijn en een uiterst vriendelijk en zacht karakter. Een hengst met een mooi modern arabisch type en een interessante pedigree. Zijn eerste nakomelingen bij VS arabians zijn grote, correcte en langbenige merrieveulens met zeer veel arabisch type, goede bewegingen en hele fijne karakters!

Beide hengsten: SCID-vrij, natuurlijke dekking aan de hand. Dektarief € 700,- (AV), incl. levend veulengarantie. Nakomelingen te bezichtigen.